

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 177-29 AĞUSTOS 1978

FIYATI 5 TL

BARIS

İÇİN

ELELE

1 Eylül
Dünya Barış
Günü

30
Ağustos'un
56.

yıldönümü

TÖB-DER
Genel
Kurulu

TÜSTAV

30 Ağustos'un yurtseverlik geleneğini emekçi halkımız yaşatacak

● 30 Ağustos, şövenizmin ve savaş kışkırtıcılığının aracı yapılamaz

30 Ağustos ile 1 Eylül Uluslararası Barış günü Türkiye işçi sınıfı, tüm emekçi halkı için birbirlerini tamamlayan, anlamlı, derzlerle dolu iki gündür. İçinde bulunduğumuz hafta, birini ardından bu önemli iki günü kutluyoruz.

Türkiye Ulusal Kurtuluş Savaşı 1. Dünya Savaşı'nın bir anlamda devamı, bir uzantısı sayılabilir. 1. Dünya savaşı tekeli aşmaya; emperyalist aşamaya ulaşan dünya kapitalizminin ürünüdür. Dünya savaşı emperyalizmin, tüm doğal kaynakları, dünya pazarlarını, emeğin yarattığı değerleri yeniden paylaşmak için dünyayı kan ve ateşe boğduğu büyük bir savaştır. Bu savaş insanlığa tahmin o güne kadar tanıklık ettiği en büyük yıkımı, en kitlesel ölümü getirmiştir.

1. Dünya savaşı bir başka özelliği de insanlık için bütünüyle yıkımların yanında, savaşların özenli, nedenini, sorumlularını suç üstü belgeleriyle ilk defa açıkça dünya halklarına sergilediği bir savaş olmuştur. Savaşın en şiddetli yıllarında Rusya'da gerçekleşen ve insanlığın geleceği için en parlık umutları muştulayan Ekim devrimi bu belgeleri de ortaya çıkarmıştır. Emperyalizmin gizli diplomasisine de bir darbe anlamına gelen Ekim Devrimi emperyalist ülkelerin savaş amaçlarını ve paylaşım planlarını, Sykos-Picot antlaşmasını belgeleriyle tüm dünyaya açıklamıştır.

Emperyalizmin bu paylaşım savaşında kaybeden kampında kalan Türkiye'nin emekçi halkına savaşın getirdiği, bir sömürge düzeyine indirilmek ve topraklarına el konmuş için işgal ve sal-

dırın oldu. 30 Ağustos 1922 büyük zafer gününü anlamak için unutulmaması gereken en temel koşullardan birisi de 30 Ağustos zaferine yol açan gelişmelerin kaynağındaki bu olgudur. Ulusal Kurtuluş savaşı için silaha sarılan bütün bir halkın ulaştığı sonucun anlam ve önemini anlayabilmek için de bu noktayı unutmamak gerekiyor. 26 Ağustos'tan 30 Ağustos'a kadar cephe de birbirleriyle savağan "Hristo"larla "Mehmetçik" in, unutamayacağı gerçek de budur.

KURTULUŞ SAVAŞININ NESNEL ÖZÜ

Türkiye Ulusal Kurtuluş savaşının nesnel özünü yakalanması çok özel bir önem taşıyor. Türkiye Kurtuluş savaşının başarıya ulaşması-Ekim devrimi ile birlikte- emperyalizmin savaşa yol açan istem ve gereksinmelerinin tam gerçekleşmediğinin emperyalizmin düzenlemelerinin başarıya ulaşamadığı anlamına gelir.

Emperyalizm 1. Dünya savaşı yaratmıştı. Ama Rusya'da sosyalist devrim ile, Türkiye'de Ulusal Kurtuluş Savaşı ile, amaçlarına ulaşmadı. Emperyalizmin düzenlemesinin başarıya ulaşmaması, Ekim Devrimi Rusya'sı ile Ulusal Kurtuluş Savaşı Türkiye'sinin nesnel hedef birliği ve bilinen aktif dayanışmaları diyalektik bir bağla etkin rol oynadılar. Emperyalizme karşı bu objektif konudan söz ederken tüm dünya halklarının, bizzat saldıran emperyalist ülke halklarının kendi ülkelerinde emperyalizmin savaşı, saldıran politikasına ve bunun sonuçlarına karşı kitlesel direnişlerini bu ülkeler sosyalistlerinin Ekim devrimi ile somut, aktif dayanışmalarını da unutmamak gerekir.

Türkiye ulusal kurtuluş savaşına önderlik eden ticaret burjuvazisi ve küçük burjuva kadroların, doğası gereği kapitalizmin çerçevesinin dışına çıkmak niyet ve gücünde olmamaları dolayısıyla, sonuçta Türkiye'nin emperyalist sistem dışına çıkamaması,

Türkiye Kurtuluş Hareketinin dışına çıkamaması, Türkiye Kurtuluş Hareketinin bu objektif anti-emperyalist konumunu ortadan kaldırmaz. Tersine ulusal bağımsızlık için çağımızın emperyalizme karşı mücadeleleri için iştiq tutucu bir deney ve kazanımdır. Türkiye Ulusal Kurtuluş hareketi içinde İngiliz himayesi yada Amerikan mandası yanlılarının yenilgiye uğratılmasında da bu objektif anti-emperyalist özünü yerini mutlaka gönmek gerektirir.

EMEÇİ HALKIMIZ
30 AĞUSTOS'A
SAHİP ÇIKACAK

HALKLAR ARASINDA
DUŞMANLIĞI
EMPERYALİZM YARATIR

Türkiye emekçi halkı, Kurtuluş savaşında yurdunu işgal edenlere karşı topyekün silaha sarıldı. Büyük özveri ile savaşa yurdunu, ulusal bağımsızlığını savundu. 30 Ağustos, bu nedenle onurlu bir zaferdir. Türkiye emekçi halkı saldırgan karşı, emperyalizme karşı bu onurlu zaferine sahip çıkacak ve onu kutlayacaktır. Kutlarken de niçin savaştığını, gerçek düşman olarak kimin alt edildiğini bilmektir. Dökülen kanları, yitilen, yakılan beldeleri Türkiye ve Yunanistan'ın emekçileri bu gözle görürlerdir. Görünüşte savaşımlar Türkiye ve Yunanistan'da, birbirlerini öldürmeler bu ülkelerin halklarıdır. Ana Yunanistan'lı bilimsel sosyalistler Yunan ordularının Anadolu'yu işgaline karşı çıktılarını, buna karşı mücadelelerini kim yadsıyabilir? Emekçi halklar arasında gerçek çıkar çatışmaları, birbirleri-

ni boğazatacak nedenler hiçbir zaman yoktur. 30 Ağustos zaferi sonrası, tarihin bu konuda en güzel tankıklarından birisini sunar insanlığa. Trakya ve Anadolu'da evlerinden kopan, zoraki göçe konu olan Rum ve Türklerin birbirleriyle kunnuş oldukları kardeşedostluk ilişkileri savaşa rağmen sürmüştür. Egemem sınıfların yoğun propaganda ve baskıların aşdıkcı bunlar saklanamaz bir biçimde tarihin tankıkları ortaya çıkıyorlar.

Savaş sonrasında, Lozan'da, Türkiye ile Yunanistan'ın, emperyalistleri aradan çıkarmayı başardıkları zaman aralındaki sorunları hemen çözebildiklerini biliyoruz. Bu resmen de ilan edilmiş tüm dünyaya. Ya sonrası? Kurtuluş savaşı sonrasında Türkiye ile Yunanistan halklarının daha dökülen kanlar taze iken, skıntılardan, yakılanlardan dumanlar tüterken barışçı ve kardeşçe komşuluk ilişkileri gerçekleşmiş olmaları halklar arasındaki ilişkilerin ve savaşın nesnel temellerini ortaya koymuş olması açısından da son derece önemli ve olumlu bir örnektir.

Bu olgu Kurtuluş savaşının ve 30 Ağustos zaferinin nesnel olarak barış kazanmak için bir mücadele olduğunu da göstermektedir. Halklar emperyalizme karşı mücadelelerinde başarı kazanabiliyorlar ve emperyalist politika-

ları dışında ilişkilerini sürdürebiliyorlarsa, savaşın maddi temelleri ortadan kaldırılabiliyorlar. aralarında kardeşçe barışçı dostluklar kurabilirler.

DOSTLUK VE KARDEŞLİK
DOLU BİR DÜNYA İÇİN
BİRLİKTE MÜCADELE

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı bu bilinçle, 30 Ağustos ve 1 Eylül Barış gününü birlikte kutlayacaktır. 30 Ağustos emekçi halkın emperyalizme ve savaşa karşı mücadele günüdür. Türkiye emekçi halkı 30 Ağustos'a sahip çıkacak, bunun burjuva propagandasının, şöven ve halklar arasında düşmanlık yaratan bir biçimde kullanılması için meydana boş bırakmayacaktır. 30 Ağustoslar, Türkiye halkının ulusal bağımsızlık ve onurunu büyük özveriyle koruyuşunun kullanıştı kadar, Ahmet'lerin, Dimitri'lerin, Mehmet'lerin, Hristo'ların kardeşlik ve dayanışma günü olacaktır. Bunun kültürel, sosyal, ekonomik her türlü maddi temelleri vardır. Görmek isteyen. Alınanyaya, Fransa'ya bakversin. Orada göçmen işçi olarak aynı işyerinde çalışan, aynı işçi yurdunda kalan Hristolar, Hasan'ları görürler. Onlar birbirlerinin en iyi dostudurlar. Eğer aralarına her ikisinin egemen sınıflarının şoven şartlanmaları girmemişse aynı yemeği yiyip, aynı müzikle dans ediyorlar. Dostluk, kardeşlik dolu bir dünya için ve yine Dostluk ve kardeşlik dolu bir dünya için birlik-te mücadele edecekler.

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayınları Ltd.Şti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIC ● Yaz. İşleri Müdürü: Nesret KOCAN BİYİKOĞLU ● Teknik Sorumlular: Bülent ARTANLI ● Yönetim: Korum Sok. 15/B, Kızılay-ANKARA, Tel: 47 46 81 ● İstanbul bürosu: Piyerott Cad. 21/1, Camberlitas - İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: COCOO P13/2 Square Witer-1040 Bruxelles/Belçika ● Abone Kısıtları: Yıllık 200 TL., 6 aylık 100 TL., Avruada, 6 aylık 250 TL., Yıllık 500 TL., Amerika: 6 aylık 325 TL., Yıllık 650 TL., Avustralya - Japonya: 6 aylık 400 TL., Yıllık 800 TL. ● Posta Kodu: YÜRÜYÜŞ Derneği 100234 ● İlan Kısıtları: Arka Kapak (Renkli) 15.000 TL., Arka Kapak (Siyah beyaz) 12.000 TL., İç sayfalarda sütun satımı: 40 TL., Yayın İlanları % 50 indirilmiştir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Testileri ● Kapak: Uğur OKMAN

ÇOK YÖNLÜ DİŞ POLİTİKANIN KOŞULLARI

BEHİCE BORAN

Başbakan Ecevit ve hükümeti diğer devletlerle ilişkilerinde "çok yönlü dış politika" izlemek niyet ve iddiasındadırlar. CHP'yi, özellikle de Ecevit'i destekliyen yazarlar da bu politikayı başbakanın "alacak" hanesine kaydederek onaylamaktadırlar.

Bu "çok yönlü dış politika", özünde, yalnızca Batı'ya, özellikle de ABD'ye bağlı kalmayıp, sosyalist dünyaya ve 3. Dünya ülkelerine açılmayı ifade etmektedir. Bu politik ifadeye elbette karşı çıkmaz, onaylanır. Ama önemli olan bunun bir politik niyetin ifadesi olarak kalmaması, uygulamaya, yaşama geçmesidir. Bu noktada beliren soru, böyle bir politikanın gerçekleştirilebilme olanağı nedir? Niyet, istek başka şey, gerçekleştirilebilme başka şey.

Bu konuda Başbakan Ecevit'in yürüttüğü ve bir kaç kez dile getirdiği mantık şöyle: ABD ve Avrupalı ülkeler kendileri Sovyetler Birliği ile ilişkilerini geliştiriyorlar da Türkiye niye geliştirmezsin? Buna nasıl karşı çıkarlar?

İlk bakışta çok doğru, çok haklı görünen bir durum alışı. Ama gerçekliğe uygun değil. Emperyalist-kapitalist dünya sistemine keler egemen ekonomiler ve devletler, Türkiye ise onlara bağımlılık ilişkileri içinde. ABD'nin ve onun kadar olmasa da Avrupalı devletlerin hareket serbestliği var, Türkiye'ninki ise kısıtlı. Çok yönlü dış politika, seçme serbestliğini, hareket serbestliğini gerektirir. Peşinen bir taraf bağlanmamış, taahhütlere girmiş, geri ekonomisi bağımlılık ilişkileri içinde dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmiş bir ülkenin bu serbestliği yoktur. Hele askeri, ekonomik, mali ambargolarla köşeye sıkıştırılmış, borçları erteleylebilmek, "taze para" bulabilmek için çırpınırdırma düşürülmüşse.

Başbakan, ABD ile ilişkilerin "canlandırılması" konusunda şunları söylüyor: "Aramızda yeni işbirliği görüşülürken, ambargo yüzünden savunma yapımıza ve ekonomimize verilmiş olan ağır zararların kısa sürede giderilmesi-ne, ekonomimiz ve savunmamız için gereken desteğin, ekonomiyle savunma arasındaki bağlantı da göz önünde tutularak, yeterli ölçüde sağlanmasına özen göstereceğiz." İki nokta vurgulanıyor: 1) Ambargo "savunma yapımıza ve ekonomimize" ağır zararlar vermiştir. 2) Bu zararların giderilmesi için "ekonomimiz ve savunmamız için gereken desteğin" kısa sürede "yeterli ölçüde sağlanmasına özen göstereceğiz." Bu desteği sağlamak hükümetin "özen göstermesi"ne mi bağlıdır? Bugüne kadar olduğu gibi ABD "nazlı" davranır, oyalamayı sürdürürse ne olacak? Yaptırım gücü olacak eldeki "koz" ne? Üsler mi? Üç buçuk yıllık durum gösterdi ki, ABD üslerin "kapanması"ndan, Türkiye'nin ambagordan sıkıldığı kadar sıkılmadı. Hatta pek de önemsemeyi denilebilir. Belki uydular ve kıtalararası füzeleer dinleme tesislerinin ve füze rampalı üslerin

rek İran'a kaydırmaya başladığından. Belki de üsler gerçekten kapatılıp işlemez hale getirilmediğinden. Su da unutulmamalı ki, ABD üsler konusunda istediklerini elde etme yaptırımlarına da sahip. Döviz "darboğazı" Türkiye'yi sıkıktıkça sıkıyor, boğarcasına. Gevşetmenin ipleri ise ABD'nin elinde. Bu durumda, ABD ile pazarlıkta üsleri bir "koz" olarak kullanmak bir avuntu. Kaldı ki, hükümetin böyle bir niyeti de yok. Üsler konusunu bir an önce sonuca bağlayıp karşılığında alacağı "kira"yı yükseltmek hesapları içinde.

Aynı konuşmasında Başbakan, ABD ile "işbirliğinin dünya barışına ve bölgemizdeki güvenliğe katkıda bulunacak ve birçok komşularımızla aramızda oluşan karşılıklı güven ortamını da zedelemeyecek nitelikte olmasını özellikle gözeticeğiz" diyor. Bir barış ve iyi komşuluk anlayışı olarak çok güzel. Ama geçerliliği ve gerçekliği ne? ABD Türkiye ile, dünya ve bölge barış ve güvenliğine katkıda bulunacak ve Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerini zedelemeyecek bir işbirliği oluşturmaya rıza gösterecek, öyle mi? Açılacak üsler ve tesisler bölgedeki ülkeler, Türkiye'nin komşularına karşı değilse, ya nedir? Bu casusluk yapan dinleme tesisleri ve nükleer bombaları, füzeleeri, ağır bombardman uçaklarını barındıran üsler var oldukça bölge ülkeleri kendilerini güvenliğe hissedebilir mi? Onlarla Türkiye arasında gerçekten karşılıklı güvene dayanan ilişkiler gelişebilir mi? Bu koşullarda, ne kadar karşılıklı ziyaretler yapılsın ne kadar iyi niyet, iyi komşuluk demecileri verilirse verilsin, Türkiye'nin hem sosyalist dünyaya, hem 3. dünyaya açılışları sınırlı kalacak, hep "müslüman kardeş ülke" diye sözü edilen Libya'nın Başkanı "NATO'da, Amerika'nın yanında olduğunuz sürece ben sizinle birlikte olamam" diyebileceği, ilişkileimizi iyileştirmekle övündüğümüz Hindistan ile Yugoslavya Türkiye aleyhine karar çıkartabilecekler.

ABD'nin Türkiye ile ilişkilerinin düzenlenmekleki amacının "dünya barışına ve bölgemizdeki güvenliğe katkıda bulunmak" olmadığı apaçık bellidir.

Amerikan politikasının uzun boylu tahliline girmeden, ambargoyu şartlı kaldıran kararın metni bu konuda en son açık kanıt. ABD, Akdeniz politikasında ve Türkiye ile ilişkilerinde kendisinin ve NATO'nun çıkarlarını gözettiğini, bu doğrultuda "nüfuzunu kullanacağını" örtülü ifadelerle baş vurmadan düpedüz ortaya koyuyor.

ABD'ye ve Batı'nın diğer emperyalist ülkelerine böylesine bağımlılık ilişkileri içinde ve emperyalizm çok yönlü baskılarının böylesine altındayken Türkiye'nin "kişiliği olan, ulusal çıkarlara uygun çok yönlü bir dış politika" uygulayabileceğini sanmak ve iddia etmek bir hayal veya politik bir aldatmacadır. Böyle bir politika güdebilmenin ilk koşulu, emperyalist kampa peşinen bağlanmamış, taahhütte girmiş durumdan çıkmaktır, yani NATO başta olmak üzere emperyalist anlaşma ve kuruluşlardan çıkmaktır. İkincisi, emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri ağı dışına çıkmaya yönelik, sosyalizmi hedef alan bir kalkınma düzenini ve yolunu benimsemektir. Bu ikinci koşul yerine getirilmeden, yalnızca "bağılantısız" olmak bir ülkeyi emperyalizmin sınırlı ve baskısından kurtarmaz. Ama yine de bağılantısız olmak ilk koşuldur.

Sırası gelmişken şuna da işaret edip geçelim ki, bu koşulların yerine getirilmesi, başta ABD olmak üzere Batılı ülkelere tüm ilişkileri kesmek, onlara sırt çevirmek değildir. Aradaki ilişkileri bağımsızlık, egemenlik, hak eşitliği üzerinde yeniden düzenleyebilmek için nesnel koşulları yerine getirmektir.

Denilebilir ki, Türkiye 1960'lı yıllardan bu yana eskisine kıyasla dış politikada çok yönlülüğe ayrılmıştır. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ilişkilerini düzeltilmiş ve sıklaştırmıştır. Doğrudur. Ama bu, ilişkileri düzeltme girişimleri ekonomik-teknik sınırlar içinde kalmıştır. Ecevit'in imzaladığı siyasi belgeye kadar politik yakınlaşma Türkiye bakımından söz konusu olmamıştır. Gerektiğinde askerî donanım da alabile olmasının sözü edilmemiştir. Türkiye'nin dış ticaretinde sosyalist ülkelerin payını arttırma eğilimi gösterilmemiş; ağırlık, Türkiye'nin aleyhine sürekli artan açıklar verdirerek, Batı ile ticarete olmaya devam etmiştir. Ecevit Hükümetinin açılımı duruma özlü bir değişiklik getirmemiştir, ama Batılılar Türkiye'nin sosyalist dünyaya açılış konusunda üsler konusunda olduğundan da duyarlıdır. Yoğunlaştırılan baskılar, uygulanan ambargolar gösteriyor ki, Batılı emperyalistler Kıbrıs konusunda olduğu kadar bu konuda da kendi çıkar ve istekleri doğrultusunda, çizgiyi kesin çekmek durumuna girmişlerdir. Elekdag ve Müezzinoğlu'nun Washington'daki temaslarında bu nokta açıkça ortaya çıkmıştır.

Girmişlerdir ama koşullar tümüyle onların kontrolünde değildir. Borçlar ertelense, krediler verilsin, "taze para" gelse, AET ile ilişkiler düzelse bile, Türkiye'nin ekonomik sorunları kesin çözümleme yoluna girmeyecektir. Sorunlar yapsaldır, bu bir. Türkiye'nin dış finansman kaynaklarına ihtiyacı o kadar büyük, dış ticaret açığı o kadar geniş ki, kendisi denetim bütçesinden; belki ABD, Türkiye için olan Batı kapitalizmi milyarlara liralık krediyi yıl yıl ardına veremez; Batılı pazarlara ihracat gelişse bile, ihracat açığını kapatmaya yetmez, bu iki. Türkiye, politik bağlantıları olmayan, düşük faizli, uzun vadeli krediler için, ileri teknolojiyi transfer edip giderek üretilebilmek için, ihracat mallarına yeni, geniş ve istikrarlı pazarlar bulabilmek için sosyalist dünyaya açılmak zorundadır. 1950'lerin sonlarından beri bu açılım eğilimi belirmiş ve 1960'lı yıllarda uygulamaya geçilmiş ve gelişmiş ise, içteki bütün anti-komünizm ve anti-sovyetizm ticaretine rağmen gelişmişse, bu, nesnel zorunluluklardan ötürü olmuştur.

3. Dünyaya da açılmak doğru bir politika olmakla beraber, bu açılma Türkiye'nin ne dış finansman, ne pazar sorununu çözmez. Libya Başbakanının kredi verme konusunda "Önce IMF'den geçin" demesi, Arap Kalkınma Bankası Genel Müdürünün "Batı, Doğu için kredi kartıdır; Türkiye'nin kredi almaya değer ülke olup olmadığı, Batı ile ilişkisi sonucu ortaya çıkacaktır" diye konuşması, Arap ülkelerinin petrol dolarları konusunda tüm hayalleri söndürmeye yeterlidir. Dünya ticaretinde ise az gelişmişlerin Batı ile ticaretleri kendi aralarındaki ticaretten ağır basmaktadır. Yakın Doğu'nun zengin Arap ülkeleri çamaşır makinası, buzdolabı gibi malları, montajlarının yapıldığı Türkiye'den almak yerine daha kaliteli olarak imal kaynaklarından ithal etmeyi yeğlemektedirler.

Dünya kapitalizminin bunalımı derinleşerek sürüyor ve sürecek. Bu süreç emperyalizmin gücünü düşürüyor, kapitalist dünyayı kontrol olanaklarını, araçlarını sınırlıyor. Dünya sosyalist sistemi ise bunalımsız, çalkantısız gelişiyor, ilerliyor. Dünya tarihinin geçişini belirleme gücü yükseliyor. Bu süreçte Türkiye'nin koşulları onu sosyalist dünyaya açılmaya sürekli itiyor.

Türkiye'nin çıkmaz yoldan kurtuluşunun dış nesnel koşulları bu durumda yatıyor.

"Türkiye Kapitalizminin gerçekten de zor günler yaşadığı açıktır. Ancak bunalım oranında, bunalımın temelini ve kaynağını çarpıtılmaya yönelik çok yönlü oyunun rolleri de sahipleri tarafından hakkıyla yerine getirilmektedir."

MHP cinayet hedefleri gösteriyor

Tekellerin bahçe kapısını emnet için beslediği MHP, tahta örgütüne bir genelge göndererek, "MHP aleyhinde yazı yazan mahalli gazeteci yazarların isim listesini genel merkez gönderilmesini" istemiş.

Basına da yansıyan habere göre, MHP aleyhinde yazan gazetecilerin isimleri arşivlenecekmiş!

Nazi cinliği mi, mezarlık gövveligimi?...

Her ikisi de. Ama işin bir de hedef gösterici yanı var.

Parasal kaynakları tekelilere dayanan "Millet" ve "Hergün" adlı gazetelerin son haftalarda bir takım yazılar arasında ilercici yazarların, gazetecilerin adlarını sıktırmanın faslına olmasa gerek.

12 Ağustos tarihli "Millet" gazetesinin arka sayfasında nezuher bir ahtopot kolunda" işe edilecek, gazeteci Yalçın Doğan' a yurt dışından "devamlı" yazılar gönderildiği ve Doğan' ın da bu yayınlan çemesine verdiği, okumalarını sağladığı yazıyor.

Yalçın Doğan'a gönderildiği iddia edilen yazıların saptayan kaynakla "Millet" gazetesi yayınlarının ortaklığı bilimeyiz ama Cumhuriyet Gazetesi yazarı Yalçın Doğan'ın faşist cetelere hede gösterdiği çok açık.

Ute yandan "Hergün" adlı kağıt ziyangünün 22 Ağustos tarihli sayısında da ikinci sayfada yayınlanan bir yazıda öğretilerinden Genay Şaylan hedef almıyor. Bir takım ipe sapa gelmez masalları arasında Şaylan'ın adı yerleştiriliyor.

Pek ipliği pazara çıkmış, pek maskara taktikler!...

Ama bunlara göz yuman, bu tedhiş kaynaklarına habi seren anlayış ne demeli?

Unutmayalım ki, bu memlekette İçişleri Bakanı "Tedhişin kaynağında kendilerini milliyetçi sanan bazı siyasi kuruluşlar var" demiştir pek yakın bir tarihte.

Hangi siyasal kuruluşlar? Hangi siyasal kuruluşların bunlar?

İçişleri Bakanı Özyürekli, kamuoyuna açıkladığı bu sözlerin sorumluluğunu yüklenmediği takdirde sorumluluğuna katılmak zorunda kalacaktır. Tarafite aksine tek bir örnek yok...

TISK'in Türk-İş ile masaya oturma çağrısı işverenlerin yeni bir "Ekonomik Konsey" için hükümetin "önderliğini" istemeleri Sermaye Çevrelerinin yeni "Düzenlemeler" peşinde olduğunu gösteriyor.

Uluslararası sermayenin sözcüsü Milliyet'in "durum" değerlendircisi, geçtiğimiz haftanın başlarında yaptığı yorumda şu satırlara yer verdi:

"Ekonominin canlı kalabilmesi, taze paranın girinğu editmesine bağlıdır. Ve bu girinğının, son nefesten önce yapılması gerektirir..."

Türkiye'yi en kepa ve en aşşğılık ekonomik, politik ve askeri bağ ve angajmanlarla emperyalizme peşkes çeken Türkiye kapitalizmi ve egemen sınıflar adına dile getirilen bu feryad, hafta ortalarında basına da yansıyan TOSIAD raporunda dile getirilen dilekleri de ifade etmekteydi...

"Hükümet bugüne kadar dış borçların ertelenmesinde bir hayli başarı sağlamış ama taze para bulunmadığı takdirde bu başarı işe yaramayacak t..."

İMF "DENETLİYOR"!

Aynı günlerde yeni bir IMF heyetinin daha Türkiye'ye gelmekte olduğu bildiriliyordu. IMF heyeti Perşembe günü Ankara'ya geldi. IMF heyeti bu kez ortaya 45 milyon dolarlık bir krediye takılmıştı. Görünürde heyet bu konuda çıkan bazı "ufak tefek" uyuşmazlıkların çözümlemesi için Amerika'daki işini gücünü bırakıp Türkiye'nin imdadına koşmuştu!

Oysa IMF hey'etlerinin Türkiye'ye hangi işler için gelip gittiğini bilmiyene kalmamıştır. IMF heyeti, Allahın bildiğini saklamaya ne gerek, verdiği tali-

SON NEFES!

MUEZZİNOĞLU: Son nefes" ten önce girinğa arıyor...

matları yerinde denetlemeye gelmişti. Özellikle Türkiye'den Amerikalara kadar uzanan bir fişli IMF'nin canının sıkıştı; Kalkanın hızının yüksek tutulması gibi bazı minaseetsiz niyetler mevcuttu!.. Bu konuda niyet ve hayızlere bir çeki-düzen verilmesi gerekiyordu...

Gelişmelerin üzerindeki tü biraz kaldırıncı, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun önceki hafta içinde apar-topar Amerika'ya gidiş geliş nedini de daha

iyi saptamak mümkün olmaktadır. Müezzinoğlu Türkiye'ye dönüşte eski olmasının müjdeli bir haber getirmeye de ihmal etmiyordu:

"Exim-Bank ile dışişlerin yeniden canlanması olasılığı belirmiştir..."

Türkiye kapitalizminin ekonomik yönden eşginde bulunduğu "son nefesi" herhalde bundan daha iyi ifade etmek de mümkün değildir.

Ne haldeyi, daha doğrusu ne hale gelmişti emperyalizmin kadında geri, çarpık ve dışa yamalı kapitalizmin Türkiye?..

Kredi bankosu önünde "bugün git yarı gel" umudu veriyordu bir banka Türkiye'ye... Ve bu sermaye basınında manşetlere çıkıyordu:

"Exim-ark Türkiye'ye yenilen kredi verecektii..."

Son zamanlarda Amerika ve Federal Almanya taraflarından bir de "ekonomik ambargo" sözleri duyulmuştu. Toplam 221 özel banka ile birleşen emperyalizminin sürdüren bir ekonominin herhalde tek eksiği de bu olmalıydı!..

Federal Almanya Cumhuriyeti Ankara Maslahatçısı Jürgen Von Alten İzmir Fuarında Alman pavonunda düzenlediği basın toplantısında "Yok böyle bir şey" anlamında konuşuyordu ma şu sözleri eklemeye de ihmal etmiyordu:

"Türkiye'deki coğrafi ö kulluların yabancı yatırımlar için uygundur. Ama ne yazık ki, bu yatırımları şimdiki 140 milyon DM'lik hacmi aşması için birçok engeller bulunmaktadır..." kuldun

Emperyalistler "kâr daha çok kâr'a, teslimiyet daha çok teslimiyet" istek ve dayatmalarını lehlimyerek sunmaktadırlar. Türkiye'den istenen ve adım adım gerçekleştirilmeye çalışılan gerçe, ülkede, emperyalistlerin güven duyabileceği bir "eyalet" disiplinin egemen olmasıdır.

Bu arada, Türkiye ekonomisinden istekler beliren Dünya Bankası açık açık "süreklî devallasyon" önerisinde bulunmştur. Raporun Dünya Bankau hiz-

Antidemokratik uygulamalar devam ediyor

TSIP Genel Yönetim Kurulu'nun, Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümünü nedeniyle SBKP Merkez Komitesi'ne çektiği telgrafta suç istendiği iddiasıyla 142. maddeden dava açıldı. Konu ile ilişkin olarak "birlikli" seçilen Sulhi Dönmez'in verdiği rapor, iddianameye dayanak yapılmış. Bu tür davaların edildiği birliktisi Sulhi Dönmez'in hala birliktisi olarak seçilbilmesi ve verdiği rapora dayanarak dava açılabilmesini günümüzün trajedisi olarak yorumlamak gerekir.

Ne var ki, bu trajedi, 141 ve 142 ye karşı olduğunu çeşitli defalar açıklayan, demokrasi savunuculuğuna hiç kırmeye bırakmayan CHP iktidarı döneminde oynanıyor. Dönmez raporları hala geçerlik kazanabiliyor ve suçlamalara dayanak yapılabiliyor.

Anti-demokratik yasalar ve uygulamalara karşı mücadelenin ne kadar önem taşıdığı bu olay nedeniyle bir kere daha açığa çıkmış oluyor. Faşist ci-

nayet ceteleri ellerini kollarını sallayarak dolmuş, legal ve illegal faşist örgütler pervasızca eylemlerini sürdürürken, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkarak iktidar olan CHP döneminde 141-142 gibi faşist yasalar gene eskisi gibi işlerlik kazanabiliyor.

Daha da kötüsü bu yasalar eliyle sadece parti kapamaya çalışılıyor. Bir partinin Genel Yönetim Kurulu üyeleri hakkında yapılan bu girişimin parti kapatma girişiminden hiç bir farkı yok.

Olay üzerine TSIP Genel Merkezi'ni ziyaret eden TTP Başkanlık Kurulu üyesi Yavuz Ünal, davanın içeriği hakkında bilgi almış ve açılan davanın demokratik hak ve özgürlüklere yönelik bir saldırı olduğunu ve tüm demokratik güçlerin ve kişilerin bu ve benzeri olaylara şiddetle karşı çıkacağını, Türkiye İşçi Partisi'nin de bu konunun takipçisi olacağını söylemiştir.

...malını Çininin ...ekonomi ...Yalçın Doğan ...vardı ...göçürdüğü sarar TD ...Aİ'leri. Ne var ki, çözümleri ...öğretim Öyasiy, Asistan Genay Şaylan, Siyasal'dan gönlüllü öğrencilerin buraya y ...leştirilmelerinin ekil ed...

GÖRÜNEN KÖY KILAVUZ GEREKTİRMEZ

Boran'ın TÖB—DER Genel Kurul'na mesajı:

"Tasfiyeci davranışlardan kaçınılmalıdır"

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, geçtiğimiz hafta toplanan TÖB-DER 4. Genel Kurul'una bir mesaj gönderdi. Rahatsızlığı dolayısıyla kongreye katılmadığını belirten Boran mesajında şöyle dedi:

"4. Genel Kurulunuz, Türkiye'nin çok kritik günler yaşadığı bir zamanda toplanıyor. Emperyalist baskıların yoğunlaştığı, faşist terörün tirmandığı, tam boycağık faşizm için elverişli koşulları oluşturulmuş istendiği, ve faşist saldırıları önlemek adına demokratik hak ve özgürlüklere yönelik yasal şiddet uygulamalarına girişildiği günlerdiniz.

Faşizm, örgütlü birleşik kitlesele güçle önlenebilir, geri-ölünebilir. Tüm ilerici, demokratik hareket ve kuruluşların örgütlü birleşik güç haline dönüşürülmesi, başarılması gereken en ivedi görevdir. Örgütlü birleşik kitlesele güç içinde, demokratik kitle örgütlerinin çok önemli yeri ve işlevi vardır. Bu örgütler, örgütsel kimliklerini koruyarak, kendi kitlelerini harekete geçirmeyi önlemlendirecek kaldıraçlar olmak durumundadırlar.

Kitle örgütlerinin hem kendi özgün işlevlerini gereğince yerine getirebilmeleri, hem bu işlevlerden hareketle kitlelerini emperyalizme ve faşizme karşı etkin bir biçimde mücadelede geçirebilmeleri için uyumlu biçimde bütünleşmiş, güçlü örgüt yapılarına sahip olmaları şarttır.

Kitle örgütleri içinde dar grup hesaplarıyla örgüt bütünlüğünü zayıflatıcı, dağıtıcı hareketler, örgüt kitlelerinin eş türden niteliğini sulandırıcı girişimler son derece tehlikeli, örgütlü tasfiye edici eylemlerdir. Emperyalizme ve faşizme karşı etkin mücadele edebilmek için tüm ilerici, demokratik hareket ve kuruluşların örgütlü birleşik güç haline dönüşebilmesi ihmal edilmez bir zorunluluk olarak gündeme geldiği bir zamanda, örgütlerin tasfiyesi sonucunu verecek olan davranışlardan titizlikle kaçınılmalıdır.

Türkiye öğretmenlerinin en büyük, en güçlü, demokratik meslek kuruluşu olan ve geçmişten olumlu mücadeleden mirasını devralmış bulunan TÖB-DER'in 4. Genel Kurul'una bütün bu tehlikelerin ve tuzakların bilincinde olarak çalışmalarını yürütmeye ve sonuçlandıracağına duyduğum güvenle yürekten başarılar diler, saygılar sunarım."

Türkiye'de hiç bir kitle örgütü TÖB-DER kadar içten ve dıştan saldırıya uğramadı. TÖB-DER, kendisine yöneltilen bütün saldırılara rağmen hala ayakta duruyor. Son kongreden sonra bile, TÖB-DER, yine de, Türkiye öğretmen hareketine dayatılan provokasyon engelini aşacaktır. *

TÖB-DER 4. Olağan Genel Kurulu ve bu genel kurul ile birlikte yaratılan olaylar ve provokasyonları açıklamak, olup bitenlerin altında yatan gerçekleri su üstüne çıkartmak için yeterli değildir. Bu nedenle, olabildiği kadarıyla gerilere giderek, 3. Olağan kongre öncesi, sarısı ve sonrasında başlayan olaylar dizisini kalın çizgileriyle bile olsa hatırlayarak, bugüne bakmak ve böylece bir değerlendirmeye gitmek gerekliliği vardır.

3. OLAĞAN KONGRE ÖNCESİ

TÖB-DER 3. Olağan Genel Kurul öncesindeki durum şöyle idi: 3. Olağan Genel Kurul'dan bir yıl öne yapılan olağanüstü Genel Kurul'da en kalın çizgileriyle sosyalistler ve sosyal demokratlar saf tutmuşlardı. TÖB-DER imajının sahip olduğu sosyalist öz nedeyle "sosyalistler" yönetimi almışlardı. Ancak "sosyalistler" olarak tutulan saf, buyesine bir bileşim oluşturmuştu ki, ortaya çıkan ekip daha seçilir seçilmez, kendi içinde "goşist-goşist olmayanlar" biçiminde saflaştı. Örgüt yönetimlerinde elbette farklı politik görüş ve inançlarda kişisel olabilir, çoğu zaman da olmak zorunluluğundadır. Ama, "sosyalistler" diye ortaya çıkan, hemen sonra da "goşistler ve goşist olmayanlar" diye ayrışıp kutuplaşanlar, kendi politik görüşlerinin sergilenmesi açısından TÖB-DER "vitirinde" en fazla teşhir olma mücadelesine girdiler. Hele, söz konusu olağanüstü kongrenin yapıldığı sıralarda Türkiye İşçi Partisi'nin henüz yeniden kurulmamış olması, bu tür yanlış ve makyavelist anlayış ve yöntemlerin kul-

lanılmasına arzulan zemini hazırlıyordu. TÖB-DER'in sözü edilen bu "sosyalist" yönetimi, "vitirinde" en fazla teşhir olmak yarısından çıkarak hızla birbirlerine rağmen TÖB-DER'i kendilerinden çıkararak hızla birbirlerine karşı provokasyonlar yapıyorlardı. Artık, "sosyalistler" sosyal demokratlar olarak ortaya çıkan mücadelede söngü ömrünü tamamlamış, bunun yerine "goşist-goşist olmayan" sloganı ve bu sloganı uyarlardan sıcak savaş başlamıştı. Sorun yapay olarak teşhirliyordu: "Goşistimsin, değil misin?". Bu yapay kıskırtmaya zemin olacak her türden ve soydan güdültü çıkartma taktikleri planlanıyordu. Böylece, ilerici, demokrat, sosyalist ve anti-goşist öğretmenlere bile bir ikilem dayatılıyor: En hızlı anti-goşist ekleple "birlik" ol. 3. Olağan kongre öncesi durum buydu. Bu oyunun bozulması için bir an bile sorumluluğunu kenara itmeyen "Demokrasi İçin Birlik" grubu elden gelen tüm çabayı gösterdi.

"DAR GRUPCU" HESAPLAR

Yukarıdaki dayatmalarda ve koşullarda 3. Olağan kongreye gidildi. Kongrede, "goşist-goşist olmayan" sloganı ve bu slogan ile yapılacak işten, tüm provokasyon ve fiili kavgalar daha konuşulan başlıkların sahneye konuldu. Süretiler bir terör, tebdit havası ve yıldızmalarla ilerici, demokrat delegeler, zorlanarak taraf olmak durumuna itildi.

Burjuvazinin ve onun değerlerine süreli olarak su taşıyan sapık akımların arzularına uygun bir sonucun sağlanabilmesi; provokasyonun daha sonra sürdürülerek TÖB-DER'i badirenden badireye sürükleyebilmesi için, bir koltuk değneğine ihtiyaç duyuldu. Provokasyon, ancak ve ancak sağlanabilecek böylesine bir yardımcı eliyle, koltuk değneği ile sonuçlanabilir. Burjuvazi ve onun yönlendirdiği provokasyona arzulan yardım eli hemen uzandı. İGD adı gençlik kuruluşu ile aynı politik eğilimi taşıyan "Birlik ve Dayanışma" grubu, "en zayıf yönetim bu yönetim olacak, dolayısıyla daha çabuk gelişeceğiz" mantığı ile Gaziözü ekibine oy verdiler. Ve böylece, Gaziözü ekibi 25 gibi çok az bir oy farkı ile yönetime geldi.

Hemen belirtmekte yarar vardır: "Birlik ve Dayanışma" grubu, yalnızca bugün "sahtekarlık ve oportünistlikle" itham edilen Gaziözü ekibinin yönetime gelmesini sağlamakla kalmadı. Bugüne kadar süre gelen gelişmelere bakıldığında ve bugünkü sonuçların nedenleri için geride kalan olaylar yeniden irdelendiğinde açıkça şu görülüyor: "Birlik ve Dayanışma", bir yandan Gaziözü ekibinin yönetime gelmesini sağlayıp, TÖB-DER'i derin bir bunalımın çaresine sokarken, diğer yandan bu provokatif nitelikli yardımla atılacak adımları daha sonraki provokasyonlara araç kılacak ve giderek burjuvazi

tarafından arzulanan TÖB-DER'i parçalama, onu likide etme amaçına ulaştıracak tehlikeli bir hedefi önüne perspektif olarak aldı. O da, ayrı bir örgüt oluşturma hesap ve planları idi. Böylece, maddi bakımdan koşulları olmayan, TÖB-DER'i parçalamaktan öte bir işlevi sağlayamayacak bu hesabı giderek netleştirip görülebilir duruma getirecek işler yaptılar. Sonunda artık herkesçe biline bu yanlış ve tehlikeli ve bugünkü verili koşullarda gerçekleşecek olursa açıkça ihanet olacak ayrı örgütlenme planlarını açıkça öneri haline getirip gündeme aldılar. TÖB-DER 4. Olağan Kongresi'ne, gelen tüm gelişmelerin kaynağında işte bir yanıyla Genel Merkezçilerle, maceracı goşistlerin, maceracı provokatif tutum ve girişimleri; diğer yanıyla da "Birlik ve Dayanışmanın" yukarıda belirtilen tutum ve anlayışı vardır.

"Demokrasi İçin Birlik" grubunun sözcülerinin, gerek Yürütme'e verdiği demeçler ve haberlerde, gerekse bizzat yayınladıkları broşürlerinde bu ikili yöneliş öünü almak için, belirttiğimiz tehlikeli ve provokatif eğilimlerin etkisizleştirilip, maddi bir taban bulması için süreli bir çaba içerisinde olduklarını görüyoruz.

"KUTSAL İTTIFAK" OLUŞUYOR.

TÖB-DER 4. Olağan Kongresi yukarıda kısaca ana noktaları ile belirtilen koşullarda açıldı. Divan seçimi, TÖB-DER'i tasallut altında tutmak isteyen sapık akımların tutum ve anlayışlarının örgütüne nereye götürmek istediklerinin ilk ipuçlarını verdi. Merkezçiler ayrı, goşistler ayrı, TÖB-DER'in geleceği açısından hayata geçirilebilecek takdirde sonuç itibarıyla olabilecek en ileri adım olarak da Demokrasi İçin Birlik Grubu, Birlik Dayanışma, Halkçı Eğitimciler ve Devrimci Demokrat Öğretmen grubu da birliktedir davaranarak ayrı divan listesiye seçime katıldılar. Seçimi Demokrasi İçin Birlik Grubu'nun içinde olduğu bileşim kazandı. Divan seçimlerinde goşist, bütün aslı ve teferuatıyla bütünleşmişti. Goşizmin oluşturduğu bileşim; Devrimci Yol, Derleniş, Emeglin Birliği, Partizan, Halkın Sesi, Halkın Yolu, Halkın Birliği vb. kısaca sermaye yazar Abdi İpekçi'nin zevk duyarak başmakale konusu yaptığı bütün bunlar, yine de en az oyu aldılar. Geçen kongreyi hatırlayanlar, anti-goşist mücadelede bayraktarlığı yapan, yönetici oldukları süre içinde maceracı oldukları süre onları ihraç ederek anti-maceracı şampiyonluğu yapan Gaziözü ekibinin, rahatlıkla maceracı ve goşistlerle ittifak edebilecekleri söylendiğinde inanıyorlardı. Ama bunlar çok kısa sürede birleştiler. TÖB-DER'i yok etmek, yıkmak, onun niteliğini değiştirmek için yanyana geldiler. Din ne yapıldıysa, bu kongrede yine aynı sonucu yaratacak işler görüldü, "kutsal ittifaklar" oluştu.

Tasfiyeci hesaplar TÖB-DER'i açmazsa sürükleli.

MEHMET AKÖZER

KİTLESEL BİR BARİŞ MÜCADELESİ İÇİN ELELE

Pizzia

Türkiye'de burjuvazi ve onun iktidarları bugüne kadar sürekli olarak belirli bir politika uyguladılar: Dünyamızın en güncel sorunlarını işçi ve emekçi kitlelerin dikkatinden uzak tutmaya, bu sorunları sadece kendilerinin sorunu olarak göstermeye çalıştılar. Bu, gerçekte burjuvazinin bütün kapitalist ülkelerde uygulamaya çalıştığı bir politikaydı. Böylece, işçi ve emekçi kitlelerin çağımızın en güncel sorunlarının çözümünde etkin bir rol alması önlenmek, bu sorunların çözümünde insiyatif burjuvazinin elinde tutulmak isteniyordu.

Bugün de aynı politikanın devam ettiğini görüyoruz. Günümüzde uluslararası sorunlar ister istemez artık en geniş kitlelerin ilgi alanı içine girmiştir. Ülkelere ister doğrudan doğruya, isterse çok dolaylı olarak ilgilendiren bütün uluslararası olaylar geniş kitlelerin gözü önünde olup bitmektedir. Bu olgularla ilgili yanlış bilgilendirme, onların önemini yine de kitlelerden saklayamamaktadır. Fakat şimdi de uluslararası olayları sadece bir takım devlet adamlarının, üstün nitelikli kişilerin, ya da bazı "güçlü" devlet veya örgütlerin eylemleriyle açıklamak, onları bu eylemlerin bir sonucu gibi göstermek yolu seçilmiştir. Bu da, kapitalist dünyada, işçi sınıfından ve emekçi kitlelerden uluslararası sorunları özünü gizlemenin, onları bu sorunları kavrayarak eyleme geçmelerini önlemenin ya da geciktirmenin bir yoludur. Türkiye'de de son zamanlarda işçi ve emekçi kitleleri böyle bir bakış açısıyla şartlandırma çabalarına tanık oluyoruz.

EN GÜNCEL SORUN: SAVAŞ VE BARİŞ

Oysa uluslararası sorunlar işçi sınıfını ve emekçi kitleleri doğrudan doğruya ve en az ulusal sorunlar kadar ilgilendirmektedir. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin mücadelesi, ülkelerin ve dünyanın geleceğine yönelik bir mücadeledir ve bu geleceğin biçimlenmesinde başlıca belirleyici rolü uluslararası sorunlar oynamaktadır.

Bugün dünyamızın en güncel sorunu savaş ve barış sorunudur. Dünyamızın çözmek zorunda olduğu en güncel uluslararası sorunların başında, genel barışın korunması ve daha sağlam temellere dayandırılması, kalıcı bir dünya barışına giden yolların açılması geliyor. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin bu en ivedi sorun karşısında ilgisiz kalmaları mümkün değildir. Tam tersine bu sorunun çözümlenmesi, her şeyden önce en geniş emekçi halk kitlelerinin bu sorunun özünü kavramalarıyla ve bu uğurda yoğun bir mücadeleye girmeleriyle mümkündür. Dış politikalarının temel ilkesi barış olan sosyalist ülkelerin halkları doğrudan doğruya ve aktif olarak bu mücadelenin içindedirler. Kapitalist ülkelerin işçi sınıfı ve tüm barışçı güçlerinin önünde ise, bugün özellikle, barış mücadelesinin en geniş kitleleri kapsayan bir mücadele haline gelmesi en güncel görev olarak durmaktadır.

Dünya barışı için sürdürülen mücadelede her ülke halkına düşen görevlerin başında, bu mücadelenin uluslararası düzeyde uyumlu ve eşgüdümlü hale getirilmesi gelmektedir. Barış mücadelesinde her ülke halkının görevleri, dünya ölçüsünde verilen mücadelenin görevlerinden soyutlanamaz. Barış evrensel bir sorundur ve bu mücadelede bütün halkların çabalarının tek ve ortak hedef etrafında birleştirilmesi zorunludur.

Bu temel ilkelere Türkiye halkının barış mücadelesi için de geçerlidir. Türkiye'deki mücadelenin dünyadaki tüm barışçı güçlerin mücadelesiyle uyumlu ve eşgüdümlü hale getirilmesidir.

DÜNYA BARİŞ GÜÇLERİYLE DAYANIŞMA VE İŞBİRLİĞİ

Bu görevin yerine getirilmesinin ilk koşulu, dünyadaki barışçı güçlerin mücadelesiyle etkin bir dayanışmanın ger-

çekleştirilmesi ve aynı doğrultudaki mücadelelerin örgütlenmesidir. Bugün dünyadaki tüm barışçı güçlerin öncüsü ve barış mücadelesinin sağlam kalesi dünya sosyalist sistemidir. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin barış politikasını desteklemek ve onların bu uğurdaki mücadeleleriyle dayanışma içinde olmak, Türkiye'deki barışçı güçlerin de temel görevlerinden biridir. Kapitalist ülkelerdeki işçi ve demokratik hareketinin barışçı mücadelesiyle dayanışma göstermek de bu temel görevler arasındadır. Bunların yanında bağımsızlığı için mücadele eden, bu uğurda emperyalizme karşı silah elde dövüşen halkların yanında yer almak ve bu mücadeleyi bütün olanaklarla desteklemek her ülkenin olduğu gibi ülkemizin de barışçı güçlerinin ivedi görevidir.

Sömürge ya da emperyalizmin saldırısı altındaki ülkeler halklarının antiemperyalist mücadelelerinin başarısı, dünyada kalıcı bir barışa giden yolların açılmasının temel güvencelerinden biridir. Emperyalizme karşı verilen silahlı mücadeleler, dünya barışının kurulmasının önünde bir engel değil, tam tersine böyle bir barışın dayanacağı temellerin yaratılmasının bir aracıdır. Bu mücadelelerin başarısı, emperyalizmin hegemonyacı politikasını dizginlemekte, her halkın kendi geleceğini özgürce kendisinin belirlemesi ilkesinin uluslararası ilişkilerde ilkelere kazınmasına yardımcı olmaktadır. Bugün Afrika'nın güneşindeki ırkçı ve sömürgeci apartheid rejimlerine karşı dövüşen halkların desteklenmesi, Ortadoğu'da emperyalizme ve şyonizme karşı mücadele eden halkların, özellikle Filistin halkının yanında yer alınması, Türkiye'deki barışçı güçlerin de ivedi görevidir.

Bugün dünyada genel barışın korunması ve güçlendirilmesi mücadelesinin ana konusunu, yumuşama sürecinin geri dönülmez hale getirilmesi ve askeri alanda da yumuşama sürecine geçilmesi oluşturmaktadır. Bu alanda barışçı güçlerin birinci ve en önemli görevi, emperyalizminin saldırgan güçlerinin "Soğuk savaş" dönemini geri getirme çabaları-

nin önlenmesidir.

Bu görevin yerine getirilmesi silahlanma yarışının durdurulması ve özellikle nükleer silahsızlanma yolunda ciddi ve somut adım alınması sorununu özellikle ön plana çıkarmıştır. Başta ABD ve NATO olmak üzere emperyalist güçlerin yeni kitle kırım silahlarını geliştirme planlarına karşı mücadele edilmesi, özellikle nötron silahının üretiminin ve mevzileştirilmesinin önlenmesi, Türkiye barışçı güçlerinin de en ivedi görevidir.

Türkiye'deki barışçı güçler, bütün bu görevleri yerine getirirken, gerici güçlerin, barış mücadelesini "Sovyetler Birliği'nin papağanlığı", "beynelmilel komünizmin uyduluğu" gibi göstermeye yönelik anti-sovyet, anti-komünist karalama kampanyalarını göğüslemekte zorundadırlar. Göğüslemenin de ötesinde bu tür karşı-propagandalara karşı yoğun bir ideolojik mücadele verilmesi zorunludur. Barış mücadelesinde yürek iliğün ölçüsü, bu tür saldırılar karşısında kararlılığı elden bırakmamak, bu mücadelenin onurundan taviz vermemektir.

TEMEL ULUSAL GÖREV: KİTLESEL BİR BARİŞ MÜCADELESİ

Her ülkenin barışçı güçlerinin dünya barışı davasına yapacakları birinci ve en büyük katkı, barış mücadelesine kendi ülkelerinde en geniş kitlesel niteliği kazandırmaları, bu mücadeleyi kitlelerin mücadelesi haline getirmeleridir. Bunun yolu ise, barış mücadelesinin hedeflerini ulusal koşullarda en iyi biçimde somutlamaktan geçer. Bu açıdan Türkiye'nin mutlaka dikkate alınması gereken özellikleri vardır. Türkiye'de barış mücadelesi, Türkiye işçi sınıfının müttefiki emekçi kitlelerle birlikte sürdürdüğü bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesiyle doğrudan doğruya ilişki içindedir.

Gerçekte barış mücadelesi, bütün ülkelerde ve her zaman için, işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan mücadelesinin ayrılmaz bir bileşeni durumundadır. Barış mücadelesi, işçi sınıfı için, proletarya enternasyonalizminin vazgeçilmez bir gereğidir. İşçi sınıfının sosyalizmi hedef alan ulusal ve uluslararası mücadeleleri, savaş tehdidinin ve savaş kıskırtıcılığının başlıca kaynağı emperyalizmin en gerici güçlerini hedef almaktadır. Buna karşılık günümüzde barış mücadelesi, sosyalizm mücadelesi ve sosyalizme geçiş için daha elverişli koşulları yaratılmasının, emperyalizmin en saldırgan güçlerinin teorit edilmesinin ve en geniş toplumsal güçlerin anti-emperyalist mücadelele birleştirilmesinin ilk koşuludur.

Buna karşılık emperyalizme bağımlı bir ülke durumunda olan Türkiye'de barış mücadelesinin, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesiyle ilişkileri çok daha sıkı bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de barış mücadelesi doğrudan doğruya, ülkemizin bağımlı olduğu savaş kıskırtıcısı, saldırgan emperyalist blokların ve güçlerin egemenliğinden kurtarılmasını hedef almak zorundadır. Türkiye'nin barışçı bir dış politika yoluna girmesi ve dünya barışına katkıda bulunması ancak böylece mümkün olabilecektir.

BAĞIMSIZLIK VE BARİŞ MÜCADELESİ

Bu açılarıdan Türkiye'de barış mücadelesinin hedefleri ve barışçı güçlerin görevleri, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin hedefleriyle içiçe

ortaya çıkmaktadır. Bunlar şöylece sıralanabilir.

NATO'dan ve CENTO'dan çıkılmalıdır. Bu hedefin gerçekleşmesine kadar özellikle, saldırgan NATO blokunun, silahlanma yarışının hızlandırılmasına yönelik yeni sözde "savunma programları" kesin olarak reddedilmeli, Türkiye'nin bağımlılığını artıracak yeni girişimlere olanak tarınmalıdır. ABD'nin ve NATO'nun Doğu Akdeniz'deki hegemonyasını güçlendirmeye, Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunları emperyalizmin çıkarları doğrultusunda "çözmeye" yönelik çabaları izin verilmemelidir.

Türkiye'deki Amerikan ve NATO üsleri sökülüp atılmalıdır. Bu üslerin, bir dünya savaşı tehlikesini kızıştırarak, Sovyetler Birliği'ni ve diğer komşu ülkeleri halklarını tehdit edecek, stratejik silahların sınırlandırılmasıyla ilgili anlaşmaların tehlikeye sokacak, "nötron bombası" gibi yeni kitle kırım silahlarıyla

Başta Sovyetler Birliği olmak üzere bütün sosyalist ülkelerle karşılıklı güvene dayalı ekonomik, kültürel ve politik ilişkiler geliştirilmeli, uluslararası sorunların ele alınmasında bu ülkelerle işbirliğine yönelik bir politika izlenmelidir. Sovyetler Birliği'yle ve diğer komşu ülkelerle saldırmazlık anlaşmaları yapılarak Helsinki Senedi'nin hayata geçirilmesinde somut ve kalıcı bir işbirliğine gidilmelidir.

İrkçılığı ve sömürgeçiliği sürdüren rejimlerin tasfiyesi yolunda kararlı bir tutum ve mücadele içine girilmelidir. Askeri bloklar dışındaki antiemperyalist, ıleriçi güçlerle işbirliği geliştirilecek, ıleriçiliği özellikle silahsızlanma, sömürgeçiliğin tasfiyesi, emperyalist müdahalelerin sona erdirilmesi gibi konularda somutlanmalıdır.

Türkiye'de barış mücadelesinin, yukarıdaki başlıca hedeflerini tamamlayan diğer görevleri de, Türkiye'nin bağımsız-

luğun teşhir ve mahkum edilmesi, barış mücadelesinin vazgeçilmez görevlerinden biridir.

Goşit bir biçimde olsa da, barış mücadelesine gölge düşürmeye, bu mücadelesinin zorunluluğunu ve olanaklılığını reddetmeye çalışılmaktadır. Bu akımların bütün malzemesi, barış mücadelesini haklı savışların reddi gibi gösteren, bu mücadeleyi "sıfır barış" savunuculuğu gibi yarıstıp çarpıtmaya çalışan bayağı demagojiden başka birşey değildir. "Bütün dünya sosyalist olmadan dünya barışı kurulamaz" gerekçesi arkasına sığınan bu demagoji, gerçekte, sadece dünya sosyalizmin kazanımını ve bugünkü gücüne olan inancıstızlığın bir ifadesidir.

Barış mücadelesine kitlesel bir nitelik kazandırılması bu mücadele edilmesinin gereken eğilimler burada da bitmiyor. Barış mücadelesinin içinde yer aldığını ileri süren çevreler arasında da, pratikteki tutumlarıyla bu mücadeleyi zayıflatan, onun etkisizleştirilmesine ve kitlelerden koparılmasına hizmet eden eğilimlerin at oynattığını görüyoruz.

MAKYAVELİZME DE İZİN VERİLMEMEYECİTİR

Bu eğilimlerin en pervasızı, kendisini barış mücadelesinin Türkiye'deki "temsilcisi"(!) gibi göstermeye çalışan ve "bilimsel sosyalistlik" iddiasında bulunan bir akımda kendisini göstermektedir. Bu akım, rasul "enternasyonalizm" i kendisinin bir reklam aracı olarak kullanmaya çalışıyorsa, barış mücadelesinin de aynı şekilde bir "vitrin" gibi kullanmaya çalışmaktadır. Tek "temsilcilik" iddiaları da bu çabadan kaynaklanmaktadır. Barış mücadelesini kendisi üzerine "tapulanmış" bir imtiyaz gibi gözlemek isteyen söz konusu akım, bu amaçla Türkiye'de barış hareketinin en geniş kitleleri ve en geniş demokratik güçleri kapsayan bir hareket haline gelmesini önlemeye çalışmaktadır. Bu dar grupçu, makyavelist anlayış, 1 Eylül 1978 arefesinde de en çıplak biçiminde kendisini göstermiştir. Öyle anlaşılmaktadır ki, söz konusu akım, yakın zamanlarda kadar DISK aracılığıyla kurmaya çalıştığı bir vitrini şimdiki barış mücadelesini örgütlemeye gerekçesiyle kurulmuş bir takım derneklerde bulmaya çalışmaktadır.

Bu akımın diğer bir çabası da, barış mücadelesini, sosyalizm mücadelesine burjuvazinin "ıleriçi kolu" adına erletmesini gizlemenin, kendi zaaflarını kapatmanın bir aracı yapabilmektir. Bu niyetin "teorik" kılıfı da, barış mücadelesini sosyalizm mücadelesinin önüne konarak, barış mücadelesinin sosyalizm mücadelesini "şimdilik" geleceğe bırakmayı gerektirdiği savunularak hazırlanmak istenmektedir. Bu akımın temsilcilerinin, hazırlıkları yapılan bir "Barış Kongresi" için en güçlü kitlesel demokratik örgütleri dışlamaya çalışırken, TUSIAD, Odalar Birliği gibi barışın en azlı düşmanlarına çağrı çıkarmayı düşünmekten çekinmemeleri bu anlayışın bir ürünüdür.

Bu anlayış ve politikamın etkisizleştirilmesi de, Türkiye'de barış mücadelesinin kitleselleştirilmesinin koşullarında biridir. Kitlesel bir barış mücadelesini yaratılması, bütün demokratik güç ve örgütleri eşitlik ve içişlerine karışmaya il keleri üzerinde bir araya getiren, bu türlü çeşitli örgütlerin tahrip edilmesini kullanılmak istemesine izin veremeyen bir anlayışın ürünü olacaktır. Bilimsel sosyalistler bu uzun vedeli uğraş için görev başındadırlar.

donatılması engellenmelidir. Yeni 'kılıf' anlaşmalarla bu üslere süreklilik ve meşruiyet kazandırılması girişimlerine son verilmelidir.

Türkiye'nin, özellikle Yunanistan olmak üzere bütün ülkelerle arasındaki anlaşmazlık konuları barışçı yoldan çözümlenmeli; Türkiye ile Yunanistan arasındaki silahlanma yarışına son verilerek bu yarışı körtükleyecek politikalardan vazgeçilmelidir.

Kıbrıs'ın bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü ve bağıntısızlığı uluslararası garanti altına alınmış, bu garanti altında tüm yabancı üs ve askerlerden anımsı ve kendisi de askersizleştirilmiş, her iki toplumun iç yönetimlerinin demokratikleştirildiği, emekçi halk kitlelerinin topluluk ve merkezi devlet yönetimlerinde söz ve karar sahibi olabildiği ve eşit şartlar altında kardeşçe, uyumlu bir biçimde yaşayabildiği bir devlet haline getirilmesi için mücadele edilmelidir. Kıbrıs sorununu ABD'nin ve NATO'nun bölgedeki müdahalelerini sürekli kılacak ve uluslararası gerginliği artıracak bir "çözümle" sonuçlandırılmasına izin verilmemelidir.

ılgı için sürdürülen mücadeleyle sıkı sıkıya ilişki içindedirler. Bütün bunlar, Türkiye'de barış mücadelesine kitlesel bir nitelik kazandırılmasının nesnel temellerinin özellikle gelişmiş olduğunu göstermektedir. Bu konuda asıl görev, bu mücadelenin gerekliliğinin bilincine varmış barışçı, ıleriçi, demokratik, anti-emperyalist güçlere düşmektedir.

BOZGUNCU AKIMLARA KARŞI SAVAŞ

Bu görevin yerine getirilmesi, barış mücadelesinin, bu mücadeleyi sabotaj etmeye çalışan bozguncu akımlara karşı mücadeleyi de kapsamasını gerektirmektedir. Bu akımların başında, bütün dünyada emperyalizmin ve savaş kıskırtıcısı güçlerin baş müttefiki maoculuk gelmektedir. Maocu akım Türkiye'de de savaş savunuculuğunun ve silahlanma şampiyonluğunun, Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere yönelik karalama ve militarist kıskırtma kampanyalarının, NATO ve diğer saldırgan bloklar şakşakçılığının mihraklarından biridir. Maocu-

Büyük sermaye Türkiye ekonomisini nasıl görüyor?

GÜNTAÇ OZLER

Uzun bir süredir içinde yaşadığımız ekonomik zorluklar 1978 yılında zirveye ulaşmış gibi gözükmektedir. Birike gelen sorunlar, ekonomiyi işlerliğini tamamen yitirme noktasına getirmiş bulunuyor. Sorunun kaynakları için hemen tüm çevreler bir anlaşma içindeler. Sorunların ve zorlukların tanınması, gereken çözümlere hastalığı yenme olasılığını fazlasıyla etkilememiştir. Bundan da ötede önerilerin ve politik alanda gözlemlediklerimizin bütünü açıkça kafaları karıştırmaktadır. Kamuoyunu uzunca bir süre dışlandırmakta olan soru çok basitçe "ne oluyor?" sorusudur. Bakanlar Kurulu Kararları, demerçer, gelen ve giden heyetler, sık sık değişen ihracat ve ithalat yönetmelikleri, işmini kur sayarlamasına dönüştürdüğümüz devalüasyonlar için tamamen kaybolmak ya da görüntüyü kaybetmek çok mümkün.

Haziran 1977 seçimlerinden, özellikle hükümetin yedi ay kadar önce el değiştirmesinden sonra ekonomik politika bir beklentiler ve zorunluluklar alanı oluşturmuştur. Geçen zamana rağmen ekonomik güçlüklerin eksilmeden bizimle birlikte olduğunu gözliyoruz. Ekonomik politika, alınan ve alınmayan tedbirlerin bütünü içinde, hâla birincil sorunların çok kotuk olma niteliğini korumaktadır ve koruyacaktır. Alın ay önce, ekonominin yeni yolda düzleşme çağı yolundaki çok "iyimser tahminler doğru çıkmış, beklentilerinin gerçekleşmemesi, hastalığı yenme yolunda atılacak adımlar bir hayli geciktirmiştir. Gündelik hesaplarla yürütülen ekonominin tamamen durması ve işlevlerini yitirmesi çok büyük bir olasılık olarak karşımıza bulunmaktadır.

Yürütülen iktisat politikasının ana çizgisi ve bu politikanın uygulanmamasının kamuoyunda yarattığı belirsizlik, ekonomik yapının en önemli kesimlerini istem ve beklentilerine erişimle aydınlığa kavuşturulabilir. Sanayi ve iş çevrelerinin olayı nasıl algıladıkları, ne tür bir istem ve beklentiler platformu oluşturdukları günümüzün ekonomi politikasının anlaşılmasında anahtar niteliğindedir. Ayrıca, bu beklentilerin başka çevrelerde oluşan istemlerle ne ölçüde çakıştığını belirlemek ilginç olacaktır. Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) yeni kredi olanakları sağlanması ve eskilerinin uzatılabilmesi için önerdiği önlemler paketi, Türkiye ekonomisinin belli bir kararlığa ulaşmasını sağlamaya yöneliktir. Bu önlemlerin TUSİAD önerileri ile büyük ölçüde benzeştiğini söylemek mümkün. Şimdi, bu iki öneri paketine ayrı ayrı bakıp, ekonomik politikasının, bu önlemleri benimseyip benimsemediğini irdelemek gerekiyor.

BÜYÜK SERMAYE NE İSTİYOR?

Sanayi ve iş çevrelerinin en "saygın" sözcüsü olan TUSİAD'da (Türkiye Sanayisi ve İş Adamları Derneği) göre Türkiye ekonomisinin güncel sorunu "ekonominin işlerliğini yitirme tehlikesi"dir. (1) Aynı kaynak, yeniden işlerliği sağlayacak olan faktörün ağırlığını en önemli sorun olarak belirlemektedir. 1978 yılı başında özel sektör sanayi kesiminin -kamu ya da özel tüm sanayi kesiminin-yatırımlarında duraklama sürmekte ve

snai üretimin hiç olmazsa belli kesimlerde gerilemekte olduğu gözlenmektedir. Bu genel duraklama ve gerileme başta "döviz kıtlığı" olmak üzere bir dizi nedenlere bağlanmıştır. "İş barışı ve yasadaki olumsuz gelişmeler" (kıdem tazminatı örneği), "sanayileşme stratejisinde ve özel kesimin hangi ürün dallarında teşvik edileceği yolundaki belirsizlik ve politikasızlık", "altyapının, günümüz sanayisini kaldırmaz hale gelmiş olması", "kur politikası ve döviz fiyatının belirsizliklere yola açtığı", "fiyat politikası ve kontrol sisteminin engelleyici nitelikte olduğu" en önemli nedenler olarak sayılmaktadır. Bu nedenlerin görece önemini ya da temelde etkin olup olamayacağınu bu yazıda tartışmayacağız. Önemli olan nokta, karar verme odaklarında bu nedenler ve giderilme yöntemleri üzerinde açık ya da örtülü bir anlaşmanın belirlenip belirlenmediğidir.

Kısa TUSİAD'ın bu sorunların giderilebilmesi için neler önerdiğine bakmakta da yarar var. Bu önerilerin kalın çizgileri ile şu noktalarda yoğunlaşmaktadır:

1. Döviz gerçek fiyatını vermek, yani döviz kurunu piyasa değeri ile eşitlemek,
2. Tam bir tarafsızlık içinde işçi-işveren ilişkilerinin düzelmesine yardımcı olmak,
3. Kamu yatırımlarının enerji yatırımlarına öncelik vererek enerji dar boğazını ortadan kaldırmak,
4. Fiyat kontrollerini ortadan kaldırmak ve piyasa koşullarını geçerli kılmak. Bu son öneri ile ilgili olarak söylemeden geçilemeyecek bir nokta var. O da iş çevrelerinin talepleri içinde açıkça söylenemeyendir. Genel olarak fiyat politikası içinde, tam fiyatlar ve taban fiyat uygulamasının da piyasa koşullarına terk edilmesi ya da daha açıkça tarafsız fiyatların düşük tutulması yolundaki beklentidir. Tarımsal fiyatların işçi ücretleri ve dolayısıyla emeğin maliyetine ne biçimde yansıtacağı yeterince açıktır. Fiyat politikasının işçi-işveren ilişkilerinde de etkileyeceğini biliyoruz.

TUSİAD - IMF AYNI DİLİ KONUŞUYORLAR

Son altı ay içindeki ekonomik önlemlere değinmeden önce kısaca da olsa Uluslararası Para Fonu'nun istemlerine bakalım. (2) İstemlerin başında devalüasyon ve para miktarının kontrolü gelmektedir. Buna ek olarak ise daha küçük bir cari harcamalar bütçesi ve daha küçük bir yatırım programı, İktisadi Devlet Teşekkülleri'nin fiyat politikalarının yeniden gözden geçirilmesi, ücret ve maaş artışlarının belli sınırlar içinde tutulması, tarımsal fiyatların aklıca belirlenmesi oturtulması önerilen belli başlı önlemler ya da daha uygun deyimlerle kredi müesseselerinin açılabilmesini sağlayacak ön koşullar arasındadır. TUSİAD ve Uluslararası Para Fonu (UPF) paketleri bazı noktalarda çelişirlik nitelikte olmasın karşın, büyük bir çoğunlukla ve bütünüyle uyum ve paralelliktedirler. İki farklı gözlem noktasından elde edilen görüntünün çok benzer oluşu bir raslantı değildir. Benzerlik yalnızca edinilen kriterlerden kaynaklanıyor. Türkiye ekonomisinin fazlasıyla bir hare-

ket serbestliği olmaması ile de yakından ilgilidir.

Son ekonomik uygulamalara kabaca bir bakış bile, yukarıdaki düşünceleri desteklemeye yetecektir. Biri % 30 dalaylarındaki bir devalüasyon, diğeri ise Türk parasının dalgalanmaya bırakılması sonunda gerçekleşen ve hemen hemen aynı oranlara varan değer kaybı, TUSİAD ve UPF'nun birlikte vurguladıkları, dövizin fiyatından işlem görmesi koşulunu fazlasıyla sağlayacaktır.

Tüm boyutlarıyla benüz ortaya çıkarılmayan "toplumsal anlaşma" kavramının, laf kalabalığı ardındaki tek anlamı sosyalistlerin gözünden saklanamaz: Oyunun adı ücret artışlarını dondurmak ya da hiç değilde denetlemektir. Memur kesiminde, sendikalaşmaya karşı olmak, katsayı artışlarını fiyat artışlarının çok gerisinde tutarak enflasyon faktörünün bir bölümünü ücretli ve maaşlılara ödetmek ise gelse gelse "tam bir tarafsızlık içinde işçi-işveren ilişkilerinin düzelmesine yardımcı olmak" anlamına gelebilir. Bu cici ifadenin tek okunuşu da ücretleri dondurmaktır.

Tarımsal fiyatların geçen yılı oranla çok az bir oranda artmış olduğunu biliyoruz. (3) "Ekonominin yeniden işlerliğini kazınmasını futuruşi ağırlı olacaktır" diyenlerin faturuşi kimizler ödemek istedikleri açık seçik olarak ortadadır. Enflasyonla mücadele politikası gelir bölüşümünün, aksine beyanlara rağmen, emekçi ve çiftçiler aleyhine bozulması demek oluyor.

Yeni ihracat ve ithalat kararnameleleri ise girdileri itibarıyla dışa bağımlı sanayi sektörü kesiminin gereksinimlerini ön planda tutarak düzenlenmiş bulunuyor. Türkiye ekonomisinin "işlerliğini kaybetme tehlikesinin" sayınınin giri ihaltarının durması anlamında yorumlamak gerek.

Kaba çizgileriyle belirlenen ekonomik politika kararlarını ayrıntıda ele alıp öneri paketleri ile uyumu göstermek çok mümkün. Bu ayrıca yapılmalı (yapılıyor). Vurgulamak istediğimiz nokta, yazımızın başında sorduğumuz "ne oluyor?" sorusuna, elden geldiğince açık bir yanıt bulmak ve bunu çeşitli beklentilerin öneri paketleriyle uyumlu bir iktisat politikası olarak sergilemektir. Türkiye ekonomisi uzun bir sireden beri içinde bulunduğu ekonomik güçlükleri, yaygınlaşmakta olan sayınınin güçlüğü

ri olarak algılamaktadır. Taban fiyatlarının düşük tutulması, ücret ve maaşların geriletilmesi, dövizin piyasa fiyatından uygun dağılımı sağlanarak, sanayi kesiminin ithal gereklilerinin karşılanması ve ihracatı teşvik etme (ihracatı Teşvik Döviz Fonu) fonların dağıtılmasında öncelikler gözetilerek içinde bulunulan bunalımdan çıkılması öngörülmüştür. Sosyal demokrat iktidarın bütün bunları hesaplama olduğunu varsayamaz. Böyle bir besaplamanın yapılmış olup olmaması da o kadar önemli değildir. Önemli olan, bütün niyet ve beyanlara rağmen 1978 Türkiye gerçeğinin bu koşullara indirgenmiş olmasıdır.

Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu son derece ciddi ve toplumsal patlamalara gebe bunalımın çeşitli çevrelerdeki algılanma biçimi, önerilen politikalar ve bu politikaların algılanması "batılı" reçetelerden öteye gidemeyişi "sosyal demokrat" politikaların içeriğini açık seçik sergilemektedir. Belli sorunların anlaşılma biçimi, bu politikaların TUSİAD ve UPF'ca öngörülmüş olup hükümet tarafından uygulamaya konulması, verili ekonomik koşullar içinde önerilen ve uygulanan önlemler bütününe büyük sermaye açısından "aklıca" ve "doğru" yönde olduğunu söylemeye gerektirir. Büyük sermayenin egemenliği yeri ahndığı sürece daha köklü önlemlerin gündeme gelmesi mümkün olmadığına göre, alınan ve düşünülen önlemler bütününe sosyal demokrasinin "tek seçeneği" olduğu söyleyebilir. Üzerinde durulacak nokta, izlenen politikanın bir "bekleyiş ve politikasızlık" ya da alınacak önlemlerde "cesaret-sizlik" olarak düşünülmesi ilk bakışta doğru bir yargı gibi gözükabilir. Ancak bu görüntünün ardındaki acı gerçek demokratik talepleri kendisini desteklemiş olan emekçi kitlelere sırt çeviren sosyal demokrat politikanın "almaşık-sızlığı"dır.

1. TUSİAD, 1978 Yılına Girerken Türk Ekonomisi, s. 1-3, Ocak 1978, İstanbul.
2. Turkish Industrialists and Businessmen's Association, The Turkish Economy, Prospects for Growth Within Stability 1978, July 1978, İstanbul.
3. Bakınız, Boyau, Zerrin, "Destekleme Alınması Kimi Destektiyor?" Yürüyüş, 22 Ağustos 1978, Sayı: 176, s. 11

Hükümet emperyalizmin dayattığı yeni kararları uyguluyor

● KALKINMA HIZININ DÜŞÜRÜLMESİNİN KABUL EDİLMESİ İLE ECEVİT HÜKÜMETİ YERLİ VE YABANCI SERMAYENİN BİR İSTEGİNE DAHA BOYUN EGMIŞ OLUYOR. BÖYLELİKLE BURJUVAZİNİN EKONOMİK PROGRAMININ İZLENMESİNDE ÖNEMLİ BİR ADIM DAHA ATIYOR

Geçtiğimiz günlerde ekonomik alanda görülen iki yeni gelişme Ecevit hükümetinin ekonomi politikasına daha bir açıklık kazandı. Türkiye kapitalizminin bunalımına, tekeli büyüdü: sermaye yararına çözümler bulma çabasının, emperyalizme ve yerli tekelci sermayeye teslimiyet anlamına geldiği daha açık seçik ortaya çıktı.

Sözü edilen gelişmelerden birincisi, Türk Lirası'nın değerinin dolar yerine Özel Çekme Hakkı'na (SDR) bağlanmasını ve bu değer her hafta yeniden belirlenmesini öngören bir kararnamenin imzaya açılması oldu. Dolanın yerini SDR'nin alması önemli değil. Bu, bir anlamda, Türkiye'nin yapıya değişen ticari ilişkileri ile de uyumlu bir adım. Kararı asıl önemli yanı, Türk lirasının değerinin sürekli olarak "ayarlanması" öngörmesidir. Böylece, son birkaç yıldır kur ayarlaması adı altında yapılan yendi değerlendirmelere süreklilik kazandırılmış olacak. Daha doğrusu TL'nin değerinin düşürülmesi daha sürekli hale gelecektir. Bu yolda, bir yandan topluluğun TL'nin değer kaybı konusundaki duyarlılığı yavaş yavaş azaltılır, öte yandan da, uzun aralıklarda yüksek oranlı devalüasyon yapıp zahmetinden kurtulacak. Başka bir deyişle, daha az dirençle karşılanacağı ümitlenerek sürekli bir devalüasyon politikası izlenecek.

Türk Lirası'nın değerinin daha sık ve sürekli biçimde ayarlanması, TUSİAD gibi tekelci sermaye kuruluşlarının öteden beri ileri sürdükleri istekler arasında yer alıyordu. Nitekim, sermayenin sözcüleri böyle bir uygulamaya geçilmesini olumlu bulduklarını ilân etmekte gecikmediler. Öte yanda, söz konusu uygulamanın IMF ile Mart ayında imzalanan Niyet Mektubu'nda da öngörülmesi olduğu ortaya çıktı. Mektubun ilgili paragraflarının başında yer almasından iki gün sonra Maliye Bakanı'nın, "Para Fonunun bu konuda bize önerisi ya da teklifi olmuştur" demesi, gerçekleri gizleme çabasının beceriksiz bir örneği olmanın ötesine geçmedi. Aynı gün, Dünya Bankası'nın da sürekli devalüasyon önerdiğinin açıklanması, yerli ve yabancı tekelci sermaye çevrelerinin bu konudaki görüş birliğini sergiledi.

İkinci önemli ekonomik gelişme IV. Beş Yıllık Plan döneminde kalkınma hızı ile ilgili ortaya çıktı. Bugüne değin yapılan tüm açıklamalarda ve Başbakan Ecevit'in kendisinin yazdığı Strateji de kalkınma hızının ortalaması yüzde 8 olacağı belirtilmekteydi. Oysa, gerek IMF ve gerek Dünya Bankası bu hızı yüksek buluyor ve düşürülmesi konusunda dayatıyorlardı. Türkiye'nin tekelci büyük burjuvazisi de aynı görüşteydi. Bunun en son kanıtı, Koç Holding'in IV. Beş Yıllık Plan'a ilişkin görüş ve önerilerinin içeren ve Vehbi Koç imzası ile Yüksek Planlama Kurulu'na sunulan raporu oldu. Geçtiğimiz hafta basına açıklanan raporda yüzde 8'lik kalkınma hızının yüksek olduğu ileri sürülerek yüzde 5'e düşürülmesi isteniyordu. 24 Ağustos tarihli gazeteler ise Bakanlar Kurulu'nun

kalkınma hızını düşürdüğünü duyuruyordu. Ancak, yeni hızın ne olacağı daha belirlenmemiş ve bu amaçla 6 bakandan oluşan bir komisyon kurulması yoluna gidilmişti. Böylece, Ecevit hükümeti yerli ve yabancı tekelci sermayenin bir isteğini daha kabul etmiş oluyor, burjuvazinin ekonomik programının izlenmesinde önemli bir adım daha atmış oluyordu.

İzlenen ekonomi politikasının amacı hiçbir yanılgıya meydan veremeyecek kadar açıktır: Türkiye kapitalizminin bunalımını aşmak için gerekli görülen IMF onayını almak. Son günlerde Ankara-Washington trafiğinin yeniden yoğunlaşması da bunu gösteriyor. Bu açıdan Cumhuriyet'in iç yıldız yorumcusunun yaptığı gibi, Ecevit hükümeti "IMF'nin koşullarını, imzalanmış anlaşma çerçevesinde benimsediği ve halk kesimine ağır özeviller yükleyecek yürekli kararlar" yöneldiği halde Türkiye ekonomisinin işlerliği için gerekli taze parayı Batının kredi çevreleri vermekte ikirciklidirler." (Cumhuriyet, 22 Ağustos 1978, s.9) diye yakınmak eşi az bulunur bir tutarsızlık örneğidir. Türkiye'nin içinde bulunduğu durumun kaynağında IMF ya da Dünya Bankasının davranışları değil, yine iç yıldız yorumcunun deyimleriyle, Ecevit hükümetinin benimsediği ve "Batı dünyasının anlayışı içinde ve sağduyu çerçevesinde dış siyasal ve ekonomik ilişkileri düzeltmeyi" amaçlayan yaklaşım yatmaktadır. Dışa bağımlı Türkiye kapitalizminin bunalımına tekelci büyük sermaye yararına çözümler bulma çabasının, emperyalizme ve yerli tekelci sermayeye teslimiyet sonucunu doğurduğu ortadadır.

IMF ve Dünya Bankası'ndan sonra ültematomu Koç imzaladı. Amaç: Kalkınma hızını düşürmek.

Mark resmi tedavül aracı ilan edildi

SENMEN DENİZ OKKAN

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez bir yabancı para hükümetçe TL yanında resmi tedavül aracı ilan edildi: Yurtdışında çalışan işçilerimiz otomobil, kamyon, traktör gibi malları Federal Alman markı olarak belirlenen fiyatları karşılığın satın alabilecekler.

Karar teknik birtakımlaşarak irdelendiğinde çok olumlu görünüyor: Hazine döviz kazanacak; yurtdışındaki işçiler beklemekten araz sahibi olabilecekler; otomotiv sanayii döviz karşılığın satış nedeniyle bir tür ihracat yapmış olacak ve satış bedellerinin yüzde 50'den ziyade 75'e kadar artan bütlenimini döviz olarak kendi gereksinimi için kullanabilecek. Bunların yanında dövizle yerli araç satın alma hakkını kullanan işçiler belirli süreler geçmeden tekrar bedelsiz ithalat hakkından yararlanmaya başlayacak, yani istese bile yurtdışından araç getiremeyeceğinden, "ulusal sanayii" de korunmuş olacak.

Bir de madalyonu öbür yanı var: Yurtdışındaki döviz karşılığın işçiler gibi gördükleri işçiler en ucuz ve en kolay metodlarla "darboğaz merhemi" olmak niteliğindeki ilk akla gelen çare olarak elden ele devrediyorlar. Herkes bu kaynakları mahbûs arada ve aldı: Bir zamanların DISK'i döviz karşılığın Diak-kent ve Politika aboneliği sattı. İşçiler hava aldılar. Öte yandan cümle sanayiciler ve şirketler hisse senedi sattılar, satıyorlar döviz karşılığın. İşçiler "temettü" alıyorlar herhalde! Saymakla bitmez, yurtdışındaki işçilerin ücretlerini döviz olarak aldıkları haberi memleketle yayılır yayılmaz başlayan bu akım, hergün şiddetlenerek sürüp gidiyor, gidecek.

Hükümetler de, işçilerin günderdikleri havalere artarak sürüp gittiği sürece, yolda mîyar dolara yaklaşan "nimet" le yetinirler. Sonra bunu artırmama yollarını aradılar. Döviz çevilebilir mevduat icat edildi; bankalar yurtdışında temsilcilikler açtılar. Merkez bankamız, öteki bankalarımız, iş ve işçi bulma kurullarımız ve daha hakları "yurtdışındaki işçilerin (tasarruflarını değerlendirme" arıştırmayı başlattılar. Yabancı bankalarda kuzular gibi yatan "bütüm" işçilerinin yirmi-yirmibeş döviz müyafatlarına varan tasarrufları Gıstın'ın elden gitmesi acısı gibi yüreğimize oturtu durdu.

Öte yandan işçilerin yurtdışında kalma sınıra sızması ve ülkedeki kur ayarlanmaları ve para değerlerinin "düzenlemeleri" sürdüğü ve "mal mukafallı ithalat" ve Kentler ve Marlboro'lar, Mercedes'ler ve başka şeyler işi döviz ile sağlandığı, yillik işçi havalere de giderek azalmaya başladı.

İşte son karar, bu döviz avında yeni bir adım ve bir başarıdır. Uygulama başarılı olursa başka mallarda da Federal Alman Markası fiyatları yanında ilan edilecekler; çamaşır makineleri ve mobilyalar kadar kıyış k.kömür kadar her türlü araç-gereç ve malın dövizle satılıp alınması için bir nedevok. Ve böyle birleşime gerçekten beklenmektedir.

"Döviz darboğazı gerekeceği böyle bir girişimi hakkı gösterir mi" sorusuna hükümetin "evet"lediği anlaşılmaktadır. Oysa bu zoraki döviz sağlama yolunun birçok sıkıntısı vardır. Bu yolla belki döviz sağlanacaktır ve yalnızca bu amaçla belki ulaşılacaktır ama bu girişimin sözkonusu mallardaki fiyat artışlarını ve fiyat kontrolesizliğini daha da artırması beklenmelidir. Dövizle satın alılabilecek araçların hepsi, bedelini TL ile ödeyen vatandaşlar için "bekletme" dirler. Ve yine hepsi zaten döviz karşılığın olarak ilan edilen fiyatlarının çok üstünde alınıp satılmaktadır. Dövizle ödeyenler, bekleyenlerin önüne geçeceğinden TL ile ödeyenlerin yada ödeyeceklerin bekleme süreleri daha da uzayacak ve bu uzama ister istemez fiyatları yükseltecektir. Bu ise hükümetin "döviz gelin de ülkedeki fiyatlar ne olursa olsun" seçimini yaptığını gösterir.

Döviz karşılığın fiyatları bayii fiyatlardır. Fabrika fiyatının üstüne bayii kân eklenirken sonra belirlenmiştir. Bu hükümetin otomotiv sanayine verdiği birinci tavizdir. Çinkü, döviz karşılığın satışın ihracat gibi değerlendirildiğini gösteren belirtiler vardır. Eğer böyleyse neden ihracattaki kurala uyularak fabrika fiyatı üzerinden satış yapılmadığı, bayii kârının da döviz olarak ödenmesi zorunluğunun konudaya anlaşılacaklardır.

Hükümetin ikinci tavizi ile elde edilen döviz gelirinin yüzde 50 ve yüzde 75 gibi çok yüksek oranlarının firmaların kendi gereksinimleri için kullanılmasına izin vermesidir. Devlet, özel teşebbüsün malını en yüksek fiyatlarla ve ihracatlarına eşit kuralarla satmasını sağlıyor. Devlet olması özellikle otomotiv sanayinin tekerleklerindeki havaayı bile ihracat etmesi olanağıdır. Sonra da tutuyor, bu satışın sağlandığı dövizin çok yüksek oranlarını özel teşebbüsün özel kullanımına bırakıyor. Bu taviz sırasız araç satmasını sağlamak için ödenen çok yüksek bir fiyat. Eğer bu girişim başarıyla uygulanırsa döviz yükümlüğünden ılaçsız kalmak, yakıtız kalnak, ve pek çok şeyi kalmak olacaktır; ama sıraya girip beklerseniz otomobilsiz kalmanızın, istese memleket 70 Amerikan kuruşuna muhtaç olursun.

Bu kararın "ulusal sanayii" konuma amacı da gerçekleştirilebilir görünmemektedir. Mercedes müşterisi yine permissini satın alacak ve Mercedesine kurullacaktır. TRK ve Traktör için de durum aynıdır. Ülkede yeterli araç üretilmediği, daha doğrusu özel teşebbüsün lüksünün önüne geçilemediği sürece her türlü aracı ihali de sürüp gidecektir. Ortak pazarı karar karşı bugüne kadarki tepkisizliği de, bu işten özellikle onlara bir zarar getiremeyeceğini işaretleri sayılmalıdır.

EMEKÇİ ÖRGÜTLERİNE ÇIKALIM

işzimin hedefidir ve faşist tirmanı; daha da kolaylaştırmaktadır. İşçi, emekçi örgütlerini korumak ve savunmak faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin önemli bir görevi durumuna gelmiştir. Elbette bu görev, öncelikle bu örgütlerin tabanındaki ilericiler, demokrat, sosyalist unsurların görevidir. Ancak yalnız onların değil, tüm ilericiler, demokrat ve sosyalistlerin de görevidir. Ayrıca yalnız sendikalar değildir dağılıma sürecine sokulan. Eğitim emekçilerinin örgütü olan TOB-DER başta olmak üzere bir çok mealek örgütü de aynı durumdadır.

ÖRGÜTLERE SAHİP ÇIKMAK ANTI-DEMOKRATİK UYGULAMALARI AÇIĞA ÇIKARMAK VAZGEÇİLMEZ BİR GÖREVDİR!

Bugün işçi kitlelerini örgütsüzlüğe, örgütlere güvensizliğe iten nedenlerin başında hiç şüphesiz yönetimi elinde bulunduranların her ne pahasına olursa olsun yönetimi ellerinden bırakmamak istemeleri gelir. Zaten anti-demokratik olan tüzüklerine bile uymamaları, örgüt içi mücadele ruhunu, örgütü daha ileri bir çizgiye getirme azmini ortadan kaldırmaktadır. Bu konuda Türk-İş içinde bile az rastlanır uygulamaları ve anti-demokratik tüzük hükümlerini maalesef DISK içinde de görmek mümkün. DISK içinde TEKSTİL ve MADEN-İŞ sendikaları en çok örnekleri oluşturuyor.

Tekstil Sendikası yönetiminin her ne pahasına olursa olsun yönetimi elinden bırakmamak için izlediği politika sonucu bir çok şube kongrelerinin yapılması veya yitirilmesine iptal edilmiş, merkez kongresinin süresi içinde yapılması, sendikaların kayyuma alınması sonucu doğrudur. Sendikaların kayyuma alınması için en aktif davranışların başında Maden-İş yöneticilerinin olduğu bilinir. Ancak şu da çok iyi bilinir ki, Maden-İş yöneticileri anti-demokratik uygulamalar konusunda Tekstil yö-

Maden-İş'in kabani. Kötü eğitim aydınlik yanı...

neticilerinin hiç de aşağı değiller. Kaldı ki, bugün Tekstil Sendikasının kayyuma alınması patronların ve karşı gerici örgütlerin işine yaramıştır. Bunun da sorumlusu Maden-İş yöneticileridir.

Tekstil sendikasının dağılıma sürecine sokulduğu günlerde Maden-İş sendikasında da örgüte güvensizlik doruk noktasına varmıştır. Maden-İş Sendikasında da örgütten ayrılmalar, sendikadan kalma eğitimlerinin artması bugüne kadar benzeri hiçbir örgütte görülmemiş anti-demokratik uygulamalar ile 'teşhur tüzük' anı sonuçlandı. Maden-İş tüzüğü'nün ana espris, genel yürütme kurulunun onaylamadığı hiçbir seçimin geçerli olmamasıdır. Genel Yürütme Kurulu'nun tüzüğün bu hükmünü iki şekilde kullanması mümkündür. Bir, örgüte sanık isteyen gerici faşist unsurların önünü kesmek için; iki, her ne pahasına olursa olsun yönetimde kalmak için. Maden-İş Sendikasının son yıllarda izlediği politikaya baktığımızda bu yetkin birincisi için değil, daha çok ikincisi için kullanıldığı konusunda hiç kuşku kalmadı. Şöyle ki: Genel Yürütme Kurulu üyeleri tüzükte bağlayıcı bir şart olmamakla birlikte yıllardır bölgelere temsilcileri aramadan seçilir. Bu nedenle Maden-İş sendikasında bölgelere temsilciliği bir anlamda önemli bir yerdir. Oyle ki,

genel başkan adayı olmak için genel kurul delegesi olmak şartı kafi iken; Bölge Temsilcisi olmak için hem genel kurul delegesi olmak için amman şartlara sahip olacak, hem de tüzüğün 90. maddesine göre örgütlenme, toplu sözleşme, yöneticilik ve büro işleri, eğitim, banyo-yayın ve mali işler konularında sendika kursları açacak, bu kurslara katılıp tamamlıktan sonra 'sertifika' alacak. Ancak o zaman bölgelere temsilciliğine aday olabilecektir.

Bölgelere temsilciler için seçilmek için karışma çıkmadan önce 7 kişilik Genel Yürütme Kurulundan da ayrıca onay alınması gerekiyor. Tüzüğün aradığı bütün şartlara hâiz olan bile Yürütme Kurulu istese adaylığını onaylamayabilir. Tüzüğün konuyla ilgili 65. maddesi aynen şöyle: 'Genel Yürütme Kurulu, bölgelere temsilcisi aday olmak isteyenlerin durumlarını inceler. Bu antizüğü'nün 57. maddesine göre uygun vasıf ve şartlara sahip olanlar arasından muvafık görülen adaylıklarını onaylar.' diyor. Görüldüğü gibi bir de Genel Yürütme Kurulu'nun 'muvafık' görmesi gerekiyor.

Peki Genel Yürütme Kurulu şimdiye kadar kimleri 'muvafık' gördü sorusuna da cevap vermek gerekiyor. Başta YÜRÜYÜŞ olmak üzere birçok ilericiler

yayın ortamında yazıldığı gibi son yıllarda hep sendikadan ücretli kadrosuna olanları adaylığı 'muvafık' görüldü fabrika işçilerinininki ise reddedildi. Bursa, Kartal, Kayseri, Ereğli, Adana, Eskişehir'deki seçimler son yılların en somut örnekleridir. Bu arada bir istisna geçen yıl Kartal'da olmuştu. Bir fabrika işçisinin adaylığı onaylanmıştı. Fabrika işçisi seçimi kazandı, ama daha sonra Genel Yürütme Kurulu bu seçimi bölgelere temsilcisi görevden aldı. Yerine ücretli kadrodan bir personel atadı. Son seçimde hakta bir örgüt üyesinin en temel haklarıdır. Her ne şekilde olsun, bu hakkı ortadan kaldıran zihniyetin, baskılabı büyük lafları, aradan bir demokratlıkla bile ilgili yoktur. Ve yönetimdeki bu zihniyetin örgütü geliştirip güçlendirebilmesi, üyesinin ekonomik demokratik haklarını koruyabilmesi, tabanını en geniş bir biçimde anti-faşist, anti-emperyalist mücadeleye sokabilmesi mümkün değildir. Nitekim son 1 Mayıs ile DISK'in 20 Mart'taki Faşizme İhtar Eylemine tabanlarını en az katabilenlerin başında Maden-İş ve Tekstil gelmiştir. Son günlerde imzaladıkları toplu sözleşmelerin 'Toplumsal Anlaşım' dan bile gerisinde olmayan aynı zihniyetin doğal sonucudur.

DEMOKRASI MÜCADELESİ ANTI-DEMOKRATİK UYGULAMALARA KARŞI MÜCADELEYİ DE İÇERİR

Maden-İş Sendikasının en son yapılan Kartal Bölge Kongresinde bölgelere temsilciliğine üç kişi adaylığını koymuştur. Sendika yönetimi gene her zaman olduğu gibi bu üç adaydan sadece birini, sendikadan ücretli kadrosunda çalışan adaylığını 'muvafık' görmüştü. Diğer iki fabrika işçisinin adaylıklarını ise 'muvafık' görmemişti. Bu duruma tepki gösteren ama yitileneğe kapılıp diki her halıyla belli olan Arçelik işçisi Ali Bikim yaptığı konuşmasının bir bölümünde aynen şöyle diyordu: 'Arka-dışlar, demokratik mücadelesi anti-demokratik uygulamalara karşı mücadeleye de içerir. Örgütümüzde sahip çıktık. Ali Bikim, bu sözleri, tek adaya seçim yapılmasını protesto edip salonu terk eden diğer arkadaşlarına söylüyordu.

Arçelik işçisinin sözlerini yabana atmak gerek. İşçi örgütlerinin başına çökeltilemeyen bu tip yöneticilerle meydana boş bırakılmak için sonuna kadar direnmek, yılmıyılı, örgütsüzlüğe doğru gidişi önlemek daha da önem kazanıyor. Kaldı ki, işin sonuna da oldukça yaklaşıldı. İşçi sınıfımız bu 'liderlerini' öyle bir başından defedecek ki ibreti alamayacak. Kötü gidisin aynahlık yanı burası. Çok geniş önlemlerle organize edilmiş, yılmıyılı, küskünlerin mücadeleye kazanılması, tek çözüm yolu. Sosyalistlerin bunun bilincinde. O yüzden işin sonuna çok yaklaşıldı. Bu son her zaman seçimle gelmeyebilir.

Çin Başbakanı ve ÇKP Başkanı Hua Kuo-feng, geçtiğimiz haftalarda Romanya ve Yugoslavya'yı ziyaret etti. Çin Başbakanı'nın Yugoslavya'dan sonra İran'a gemesi bekleniyordu.

Hua'nın başında bulunduğu Çin yönetimi, sosyalist ülkeleri birbirine düşürmeye, onların birini yada birkaçını Sovyetler Birliği'ne karşı sarmeye yönelik politikasını uzun yıllardır sürdürüyordu. Son zamanlarda bu politikaya yeni öğeler eklendi.

Bir süre önce Çin ile Japonya arasında, açıkça Sovyetler Birliği'nin hedef alan bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşma, Çin yönetiminin Asya'da Sovyetler Birliği'ne karşı yeni bir ittifak yaratma çabasının bir ürünüydü. Böyle bir ittifak gereksinimi, özellikle Sosyalist Vietnam'ın Asya'da sosyalizminin baş politikasının sağlam bir kale olarak ortaya çıkmasıyla birlikte kendisini göstermişti. Bu gelişmeye durdunmaya çalışan Mao'nun yönetimi, bir yandan Kamboçya yöneticilerinin şoven eğilimlerinin Vietnam'a karşı körüklerken, aynı zamanda Sovyetler Birliği'ni kuşatacak yeni ittifaklar aramaya başladı. Bu yeni mütefiklerin birincisi, şu aşamada gerici militarist güçlerin emrine geçen Fukuda yönetimidir.

Son aylarda Çin ile Arnavutluk yönetimi arasındaki anlaşmazlık da su yüzüne çıktı. Çin'in Arnavutluk karşısında, bu ülkeleri Balkanlar'da bir sızama noktası ve NATO kumnyalarıyla direk temasının bir aracı olarak gören makyavelist politikası, kaçınılmaz sonucu da birlikte getirdi. Arnavutluk yönetimi, Çin'in Avrupa'nın bu küçük ülkesi üzerindeki savaş tehdidini artıran politikasına karşı tavır alması zorunda kaldı. Enver Hoca, Çin'in politikasının Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan ve Türkiye'yi tehdit ettiğini açıkça dile getirdi.

Mao'nun ittifakın Balkanlar kadınından çökmesi, Çin yönetimi bu gidişi kapatacak başka ittifaklar aramak zorunda bir-

rakti. Çin Dışişleri Bakanının önceki ay Türkiye'ye yaptığı son gezisi de bu çerçevede anlam kazanıyordu. Fakat daha önemli Çin yönetimi, Balkanlar'daki sosyalist ülkeler üzerinde de yeni oyunlar planlamaya başladı. Çin yönetimi, özellikle Romanya ve Yugoslavya'nın dış politikasını, bu ülkeleri Sovyetler Birliği'nin karışına çıkarmak için kullanmayı tasarlıyordu. Son gezi bu plannın bir parçasıydı. Kendisini "bağımlı hareketin kerameti kendinden menkul patronu gibi göstermeye çalışan Çin yönetimi, Yugoslavya'nın özellikle bu konudaki kendine özgü politikasından yararlanmaya çalışıyor.

Bu gelişmelere anlam kazandıran bir başka öge daha var. Emperyalizmin en saldırgan çevreleri, son zamanlarda "soğuk savaş" koşullarını geri getirmek için yoğun bir kampanyaya başlamışlardı. Bu, Mao'nun Çin yönetiminin bugüne kadarki politikasına da denk düşüyordu. Birinci "soğuk savaş" dönemi geçerken, sosyalist ülkelerin birini ya da birkaçını yeniden dünya sosyalist sisteminde koparabilmek için, emperyalizm bu kez Çin masasından yararlanmayı planlıyordu.

Çin yönetiminin bu misyonu yüklenmeye hazır olduğuna, Hua'nın özellikle Yugoslavya'da Sovyetler Birliği'ni karalamak için, "insan hakları" konusunda emperyalist güçlerle itipatip aynı ağız kullanarak saldırıya geçmesi gösterdi. Çin, ateş izindeki kestaneleri toplamayı üstlenmişti.

Bu gereklerin farkına varmak hiç de zor değildir. Hua'nın son durağının İran olması, sanki bu gerekçeleri teyid etmek için özellikle denizlenmiş gibidir. Çin yönetimi, en zor günlerinde Şah'ın imdadına yetiştiğini bütün dünyaya ilan etmektedir. Bu gerekçeleri zamanında farketmek, bunlardan gereken dersleri çıkarmak, dünya başından yana bir çizgi izlediğini belirten bütün ülkelerin yöneticilerine düşmektedir.

BURJUVAZİ HESABINA MİSYON YÜKLENEN SÖZDE MARKSİSTLER

VEDAT PEKEL

Modern sınıflı toplumlarda işi sınıfının nicel ve nitel ağırlığı arttıkça, işçi sınıfı ideolojisi de bununla uyumlu olarak toplumun çeşitli sınıflar ve tabakaları arasında yaygınlaşır, kendisine taraf-taraf bulur. En genel tanımlamasıyla bu gelişme, kapitalist toplumların iki temel sınıfı burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki mücadeleye, işçi sınıfının kazanımına. Geçerken altını çizmek gerekir ki, bu mücadele burjuvazi ile işçi sınıfı arasında olmasına karşın, mücadeleye alanı toplumdaki bütün sınıflar ve tabakalarıdır.

Bir bütün olarak ele alındığında, buraya kadar söylenilenler olumlu gelişmelerdir. Her toplumsal olay gibi kendi iç bağları, çelişkileri, olumlu ve olumsuz yanları olan bir olaydır söz konusu olan. Sosyalist düşüncenin işçi sınıfı dışında ki sınıflar ve tabakaları arasında yayılması değişik sonuçlar verir. Örneğin gençler ve özellikle öğrenciler arasında işçi sınıfının dünya görüşünün yansımaları ve taraftar bulması, gençlerin yapısına uygun, çabuk umuda ve umutsuzluğa kapılan, avarizmeye yatkın, aceleci, gırtlak kazanımları küçümsenmeyen, sözde edebiyatını çömsana rağmen işçi sınıfına güvenen bir küçük burjuva sosyalizminin ortaya çıkmasına da ortam hazırlar.

Burjuva ve küçükburjuva aydınları arasında ki yansımaları ise daha zengin sonuçlar doğuruyor. Bir yanı aydınlar öğrenciler gibi, işçi sınıfına güvenmeyen, kestirne yollarından devrim düşleyen ve Türkiye pratiğinde "çunctacılık" olarak bilinen "bonapartist" eğilimler olarak ortaya çıkan eğilim. Türkiye'nin sol kamuyu her iki eğilime de yabancı gördü. 12 Mart bu yanını olumlu kabul etmek gerekiyor. Henüz tam açığa çıkmayan, ama ilk işaretlerini vermeye başlayan bir başka olguya daha değinmek zorunluluğu var. Bu yazının konusu da bu: Sosyalizmi benimsemiş, burjuva ve küçük burjuva aydınları. Hangi kökenden gelirse gelsin aydınların işçi sınıfı hareketi açısından taşıdığı önemi yadsımamakla birlikte bu eğilime işaret etmek gerekliliği var.

SOVYET DÜŞMANLIĞI

Burada birparantez açarak, bir olgudan söz etmekteyiz. Osmanlı İmparatorluğu ile Çarlık Rusyası arasında yüz yıllar boyu uzun ve kanlı savaşlar olmuş ve bunun sonucu olarak Türkiye insanında bir "Moskof gavuru" imajı yaratılmak istemiştir. Türkiye burjuvazisi, özellikle 2. Dünya Savaşı izleyen yıllarında ABD'nin çektiği soğuk savaş yıllarında kurtuluş savaşı yıllarında ilk ilke halkı arasında gelişmeye başlayan dostluğu kafalardan silmeye çalışarak, bu eski düşmanlığı günün koşullarına ustaca

yardunmasını bilmiştir. Böylece Çarlık Rusyası ile işçilerin, köylülerin Sovyetler Birliği, halka bir ve aynı şey gibi gösterilebilmiştir. Bugün 30-35 yaşlarında olan kuşak bu anti-komünist ve anti-sovyet propagandanın en güçlü olduğu yıllarda çocukluklarını ve gençlik çağlarını yaşamışlardır. Burjuvazinin bu ideolojik şartlandırmalarının izlerinin öyle kolay kolay giderilemeyeceğini ve etkilerinin az çok uzun bir dönem boyunca şu veya bu biçimde ortaya çıkabileceğini bilmek gerekiyor.

Bu kısa açıklamadan sonra ülkemizde değişik biçimlerde ortaya çıkan bazı olgulara göz atmak gerek. Bu olgular, işçi sınıfı partilerinde "daha çok demokrasi" talebi, Sovyetler Birliğini ekleştirme ve enternasyonalizm gibi konularda özellikle kendisini gösteriyor. Belli konulardaki tartışma giderek sistemli bir bütünlüğe kavuşuyor. Böyle olması son derece doğal. Ve yine böyle olması, bu tür olguların, sosyalist hareket içinde bir tartışma olmaktan çok, hatta tam tersine, bilimsel sosyalizmden teorik bütünlüğü ve mantığı olan bir aydın yaklaşması olmasından ileri geliyor.

BİR ÖRNEK

Göstergeler çok değişik, ama genellikle dönüp döşüp aynı konularda kendisini ele veriyor: Sovyet düşmanlığı ve parti disiplininden yakınma. Bu konularda aynı sınıflar öden kaynaklanan ama Türkiye'nin somutunda belli bir "özeli" hedeflerini sızlanmalar göze çarpıyor. Daha geneli ise yer yer entellektüeller gösterilen hoşgörüsünü zorlayan ve aşan, burjuvazinin hoşuna gidecek bir misyon yüklenmiş görünen Birikim Dergisinde görüyoruz.

Bu dergiyi bir bütün olarak değerlendirmek zorunluluğu var. Söylediklerinden dolayı değil. Bir bütün olarak taşıdığı anlamdan dolayı. Dünyanın dört bir yanında ne kadar hastalıklı eğilim ve bu eğilimlerin sözcükleri varsa bunları Türkiye Solu'nun gündemine sokmaya çalışıyor Birikim. Bütün bunları bir tek anlama geliyor: Sosyalizme ve sosyalist parti disiplinine sınıfsal bir tepki. Kullanılan Marksist terminoloji işi özünü değiştiriyor. Birikimin Haziran-Temmuz sayıları birarada ve "Avrupa Komünizmi Özel Sayısı" olarak yayınlandı. Dergide gelecek sayı için bir "müde" de var. Gelecek sayı "Sosyalist ülkelerde Marksist Hareketleri" özel sayısı olacaktır. Yayınlanan özel sayıda Erol Özkoray imzalı "Fransız Komünist Partisi Stalinçilikten Demokratikleşme Sürecine (1920-1978)" başlıklı bir yazı var. Her ne kadar bu tür dergilerde imzalı yazılar yazarlarını bağlarsa da, Birikim genel olarak böylece hastalıklı görüşleri sürekli yayınladığına göre, yazarı Birikim'den ayrı düşünmek için bir neden yok.

BÜTÜN BUNLAR YENİ DEĞİL

Yazının değinmek istediğimiz yazı yazarını FKP'ye ilişkin çarpık görüşleri değil. Yazı içinde geçen ve çok şey işaret eden bir iki pasajla ilgili. İlgili pasajlar şöyle:

"... Stalinçilikten anınma (Destalinisation) sürecinin etkileri 'sosyalist blok' içinde etkilerini göstermeye başlamıştır. Bunun en trajik örneğini Macaristan yaşamıştır. 1956'da kendiliğinden başlayan hareket geniş halk kitlelerine yayılmıştır. Gyorgy Lukacs'ın deyimiyile 1956 Ayaklanması diktatörlüğe, Sovyet

egemenliğine karşı yönelmiştir. Comecon çerçevesinde ülkelerinin sömürülmesi ve özgürlüklerin olmaması nedeniyle başlayan Macar İhtilalinin amacı Parti-Devlet ikilemini yıkmak ve daha 'insancıl' bir sosyalizme geçmektir. Sovyetlerin bu ihtilali tanklar ve kanla bastırması, tüm dünya sosyalistlerini 1939 Almanya-Sovyet paktı ertesi açılmış olan yeni bir ideolojik krize sokmuştur." (Birikim Sayı 40-41 Sayfa 57/58)

Devam edelim: "... İnsancıl bir sosyalizm' isteyen ve bunun için ekonomik liberalizasyona karar veren Dubček yönetimindeki Çek halkı, Varşova Paktı ordularının müdahalesine uğramıştır. Brejnev'in geliştirdiği 'sınırlı' egemenlik tezi (1968) Sovyetlerin 'uydu' ülkelerine 'tamamlar göreceli özerklikleri boyutları göstermiştir." (A.g.e Sayfa 58)

"Şecaat arzederken merdi-i kipti sirkatin söyler" diye bir özyeş vardır. Bu konuya ilişkin olarak sadece bu sözleri hatırlatıp konuyu kapatmak mümkün. Ancak birkaç söz daha söylemek gerekiyor. Marksizm daha fazla devrim savunuculuğundan yakasını bu kadar kolay bırakmamak gerekiyor. İnsan olaylara burjuvazinin gözükleriyle bakınca, bunları önir. Burjuva basınında gerek Macaristan ve gerekse Çekoslovak karşı devrimci ayaklanmalarına ilişkin yeteri kadar yazı, tefrika çıktı. Aynı seviyedeki edebiyatı bugün Aydınlar gazetesi sürdürüyor. Mao'cu akımlarla "muhabetçilik" gittikçe artıran Aydar da aynı kervanın içinde. Şimdi bunlara "Marksist" olduğunu öne süren Birikimi de katıldı.

Sosyalist bir ülkede 'ekonomik liberalizasyon'un ne anlama geleceğinin yorumunu okuyuculara bırakarak yazıda öne sürülen söz görüşlerini altını çizmek gerekiyor. "Sovyetler Birliği diğer Sosyalist ülkelerdeki sosyalizm insanı değildir. Macaristan'da ve Çekoslovakya'da halk bunun için ayaklanmıştır."

İŞİN PERDE ARKASI

Gerçekten durum böyle midir? Gerçekten de Macaristan ve Çekoslovakya'da yer alan olaylar "daha insancıl bir sosyalizm" kurna amacını gönen halk ayaklanmalar mıydı? Bu konuda Birikim'den daha güvenilir kaynaklar var. Önce bir kaç söz gerekli. Macaristan'da 1919'da kurulan Sovyet iktidarı aynı yıl karşı devrimci bir ayaklanmayla düşürüldü. 1945 yılında işçi sınıfı iktidarı yeniden ele geçirdi ve sosyalizmi kunnaya girişti. Eski egemen sınıfları, onların yandaşlarını ve toplumda biriktiklen etkileri kuşkusuz bir kaç yılda silmek mümkün değil. Nitelikle eski egemen sınıfların kalıntıları (kapitalistler, toprak ağaları, soyular, kilise vb.) 1956 yılının sonlarında yeniden başkaldırdı. Emperyalist güçler bu unsurları en yakın desteği sundular. Olayın doğru tanımlaması şöyle:

"... Budapeşte sokaklarına karşı devrimci terör hükümeti, komünistler ve ileri fikirli insanlar kitleler halinde öldürüldüler. Parti militanlarının kooperatiflik liderlerinin, meclis başkanlarının ve sosyalizm kahramanlarının binlerce hapishanelere atıldı ve onları katletmek için hazırlıklar yapıldı. MINDSZENTY'nin liderliğindeki büyük kapitalistler, bünyeli toprak ağaları, bankerler prensler ve kontlar bir defa daha siyasal alanda boy gösterdiler. Parlamentoda görüldüler, iki gün içinde 28 kadar karşı-devrimci parti kurdu ve hatta kötülüğüyle en salmış Macar Hayati Partisinin kuruluşunda bile ilan ederek kentlerde ve fabrikalarda

"Herşeyin geri gelmesini istiyoruz" sloganlarını ortaya attılar." (J.Kadar "Macaristan Karşı Devrimi 1956" sayfa 32-33)

Devam edelim: "... Ülkenin işçileri emperyalist müdahaleyi önlemeyi gerekiyordu, çünkü emperyalist ajanlar çöşmüş, Budapeşte'ye açığa gelip gitmekteydiler, İngiliz askeri ateşesi ve diğerleri Macaristan'ın işçilerine müdahale ettiler. Amerika Birleşik Devletleri'nin Budapeşte temsilcisi ayaklanmaya hizmet için iki radyo istasyonu kurdu. Bir dakika içinde Özgür Avrupa Radyosu'na ve diğer düşman radyolarına Budapeşte'de olan herşey hakkında eğer propagandaları için ihtiyacı olursa bilgi verebilecek durumdadırlar." (A.g.e. Sayfa 71/72)

SOSYALİZM VAR MI?

Başında bankerlerin, soyuların, toprak ağalarının ve kapitalistlerin bulunduğu, emperyalist güçler tarafından desteklenen "Daha insancıl bir sosyalizm" kunnayı amaçlamış "halk ayaklanması". Birikimin yazan böyle söylüyor. Öyle anlaşılıyor ki karşı devrim hareketi Macaristan ve Çekoslovakya'da başanlı olsaydı Birikimciler bundan sevinç duyerecek bungan daha somut ve çarpıcı bir başka örnek bulmak herhalde kolay olmazdı. Bu açıdan Erol Özkoray'la ve Birikim'e bu fırsatı yaratırları için teşekkür etmek gerekiyor.

Şimdi yazının başında söz konusu ettiğimiz burjuvazinin ideolojik şartlandırmasının sözde "marksist" bir kılığa bürünmüş biçimlenişidir.

Aslında bu tartışma sürmelidir. Zira söz konusu olan Birikim sorunu değil dir. Aydınların, yapıların da olan bir eğilimin teorik kılıfa bürünmesidir demektir. Amaç soyut bir demokrasi, sadece demokrasi, aydınlar için demokrasi ya da aydınlar partii içinde gevezelik etme hakkı.

İşçi sınıfı hareketine zarar vermedikleri sürece varsa gevezelik etsinler. İşçi sınıfı hareketine faydalı olduğu değeri vermesini bilmiştir. Bundan sonra şaşırması bir şey neden yok.

BU YIL BİR "DÜNYA BARİŞ GÜNÜ" TOPLANTISI DÜZENLEYEN İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ'NİN GENEL BAŞKANI İLHAN AKALIN YÜRÜYÜŞÜN SORULARINI YANTILADI.

□ Barış için mücadeleden ne anlayıyoruz?

■ Yüzlardan beri, dünya halkları, 1 Eylül'de, barış ve kardeşlik istem ve özlemlerini dile getiriyorlar. Bu eylemler, dünyabarış için verilen mücadelelerin bir parçası. Barış ve kardeşlik isem ve özlemlerinin 1 Eylül günlerinde dile getirilmesi çok anlamlı. Çünkü, 1 Eylül, 2nci dünya savaşının başladığı tarihtir. Faşizm, 2nci dünya savaşını başlatmıştı. Ama insanlık bu saldırının da üstesinden gelmişti. Ne var ki, dünya, faşizmden tıniyle kurtulmamıştı. Ancak, bir daha gelişmek üzere kesin yenilgiye uğradığı ülkeler, 2nci dünya savaşının sonunda işçi sınıfının iktidarı aldığı ülkeler olmuştur. Nitekim, 2nci dünya savaşının sonrası sosyalizm, bir sistem olarak varlığını ve etkinliğini belirtmiştir.

Çağımızda, sosyalist sistemin varlığı yanında aynı zamanda ulusal kurtuluş hareket ve devrimleri de yaşanmıştır. Artık kapitalist dünya içinde yer alan sömür ve sömürülen toplumlar arasındaki çelişki ve çatışmalar keskinleşmiştir.

Ayrıca, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı politik hareketleri, güçlenmiş, bazı ülkelerde ise iktidara alternatif duruma gelmiştir.

Çağımız, kapitalizmin sosyalizme geçiş çağıdır derken, bu somut durumlardan da kaynaklanmaktadır. Sosyalizmin güçlenmesi, gelişmesi ve uygulanması yanında kapitalizm sürekli gerilemekte, anlam da almaktadır.

Bu olgular, emperyalizm aşamasındaki kapitalist dünyanın pazarlarını, ham madde kaynaklarını ve özellikle emperyalizmin temel niteliklerinden olan sermaye ihracı ve yatırım alanlarını sürekli genişletmek istemlerini engellemektedir.

Kapitalist-emperyalist ülkeler arasındaki çıkar çatışmaları da işçi için girince, doğas gereği saldırgan ve savaşçı olan emperyalizm, savaş tehdidi ve uygulamasının kaynağı olmaktadır.

Bu nedenle barış kazanmak, emperyalizme karşı zorlu bir mücadeleden geçektir.

Bir başka tesbit daha yapmak gerekiyor.

Dünyada emekçi halklar arasında savaş gerektirecek çıkar ayrılıkları yoktur. Dünyanın hiç bir yerinde ve tarihin hiç bir kesitinde de olmamıştır. Buna karşın savaşların yükünü omuzlarında taşıyanlar, ölenler, sakat kalanlar, evsiz-yurtsuz-ışsız kalanlar emekçilerdir. Bunun için barış mücadelesi de örgütlü emekçi kitlelerin omuzlarında yürümelidir. Savaşların kaynaklarını kurutarak barışın temellerini atacak olanlar, savaşın gerçek özünü kavrayan emekçi kitleler olacaktır.

Bu genel değerlendirmeden sonra, artık bir tercih sorunu olmaktadır çıkan barışın kurulumu uğrunda mücadeleyi somutlamak için, somut tesbitler yapmak gerekmektedir.

Bu konuda ilk söylemesi gereken, 2nci dünya savaşının sonunda bir döneme damgasını basan emperyalizmin bir uygulanmasına dönüş hazırlarıdır. Bu, soğuk savaştır. Soğuk savaş döneminde dönüştürme istemleri, silahlanma yarışını önüklemekle sonuçlandırılmamıştır. Çağımızdaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin savaş sanayine uygulanması sonucu bugün işçi NÖTRON bombası olmuştur. Barıştan yana tüm dünya emekçi güçleri NÖTRON bombasına karşı eylemlere girişmişken, ancak yapılabilecek soğuk savaş ortamında bu bombanın yarattı ve yaygınlaştırılması, emperyalist ülkelerce mimkin görülmektedir. Soğuk savaş ortamında dönüştürme birliğinde NATO üyesi ülkeleri NÖTRON bombası ile donatma gündeme getirilmiştir.

İşçi Kültür Derneği Genel Başkanı İlhan Akalin.

Barış mücadelesi, bağımsızlık, demokrasi sosyalizm mücadelesinden ayrılamaz

eylem biçimi olmaksızın öteye gödememistiler. Barış gibi son derece kapsamlı bir mücadelenin ise dar hesaplara ve dayatmacılığa tahammülünün olmadığı açıktır.

NÖTRON bombasına karşı tüm dünyada kampanyalar yürütülmektedir. Ülkemizde de BARIŞ DERNEĞİ bu kampanyayı yürütmek istemektedirler. Barış Derneğinin bu istemini doğal karşılamaktayız. Ancak üzerinde durmak istediğimiz konu, bu kampanyayı yürütürken başvurulan yöntemlerdir.

Bir kere "Nötron bombasına hayır" adı ile yürütülen ve barış için verilmekte olan mücadelenin bir parçası olan bu kampanyaya, konuyu ve kapsamı gereği, tüm demokratik kitle ve meslek örgütlerinin katılımını sağlamak gerekir. Bu gerekliliğe uyulmaz, dar grup çıkarlar için yöntem belirlenirse, yapılacak istenilen için hedefine ulaşması engellenmiş olur. Yapılmak istenilen için bu çerçevede burakılması pasahana yanlışlıklar devam etmek ise yukarıda belirttiğimiz gözlemlerimizin doğruluğunu ortaya koyar.

Nitekim, barış mücadelesi gibi çok önemli bir konu, tek grubun tekelindeymiş gibi gösterilmek istenmiş, "Nötron bombasına hayır" adlı kampanyanın Merkez Koordinasyonu kurulu, sekretaryası ve Bölge Koordinasyonu kurulu, kampanyanın kitleleşmesini küçümsercesine, kitle örgütlerine "dayatma" politikasını sürdürmüşlerdir. Bu dayatma karşısında doğru tavır alan kitle örgütlerine yeni bir dayatma planlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Bu plan, örgütlerin örgütsel bağımsızlıklarını hiçe sayan, örgüt şubeleri ile örgüt genel merkezlerini birbirine karşı tavır almaya zorlayan biçimdedir. Bu plan tutmamıştır. TÜM-DER, TÜTED, Genç-Öncü ve İşçi Kültür Derneği çabalarından çekilmiş, şubelerine gerekli talimatı vermiş ve Barış Derneği Genel Başkanlığına durum ayrı ayrı yazılmıştır.

Sonuç olarak bütün bunlar, "Nötron Bombasına Hayır" kampanyasını yürütmekte olan Barış Derneğinin, barış mücadelesine ve bu mücadelenin içinde olan "Nötron Bombasına Hayır" kampanyasına bakışını ortaya koymaktadır.

□ İşçi Kültür Derneği olarak bu yıl "Dünya Barış Günü" toplantısı düzenledik. Bu konuda bilgi verir misiniz?

■ İşçi Kültür Derneği olarak, özgün kültür ve sanat çalışmalarını yapmayı, ülkemizde verilmekte olan bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesine kültür ve sanat alanında örgütlü güç olarak katılmayı amaçlamaktayız. Faşizmin, işçi sınıfı kültür ve sanatına düşman olduğunu da bilmekteyiz.

Barış için mücadeleden ne anladığımızı söylerken "barış için mücadelenin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinden ayrı olmadığını" söylemişim. Bu anlayışla, bu yıl "Dünya Barış Günü" için 1 Eylül'de toplantı düzenledik. Düzenlememize katılan kitle örgütleriyle birlikte bir deklarasyon hazırlıyoruz. Bu deklarasyonu yayınlıyacağız. Günün ulusal ve uluslararası önemine dayanarak davetiyi çıkartacağız. Düzenlememiz içinde günün anlamına uygun film-tiyatro oyunu-müzik de var.

Düzenlemeyi, 300 kişilik derneğimiz "Kültür Merkezi"nde sergileyeceğiz. Ayrıca 1 Eylül'den sonraki günlerde düzenlememiz TÜM-DER, TÜTED, Genç Öncü gibi kitle örgütleri kitlelerine sergileyeceğiz. Ankara'da ilk kez bu yıl 5-15 Eylül tarihleri arasında düzenlenen Halk Şenliğine de yayın biçiminde katılan İşçi Kültür Derneği, her iki düzenleme için çalışmalarını yoğunlaştırmıştır. Önümüzdeki yıllar için düzenlemeleri hem içerik hem de katılan kitle örgütleri olarak zenginleştirmek amacındayız.

□ Türkiye'de barış mücadelesinin köklü bir geleceği var. Bugüne kadar barış için çevrimi mücadeleler vardı. Günümüz koşullarında ülkemiz somutunda bu alanda ne tür çalışmalar yapılmaktadır? Kitle örgütlerinde de bu arada derneğimize ne tür görevler düşmektedir?

■ Yakın geçmişte barış için sürdürülen mücadeleyle göz atacak olursak ilk başta Türkiye İşçi Partisi tarafından 1 Eylül 1976 da açılan "Savaşa Hayır" kampanyasını hatırlamak gerekiyor. Türkiye İşçi Partisi bu eylemi ile savaş kıskırtıcılığına karşı barış için sürdürülen mücadeleyi en geniş kitlelere ulaştırmaya çalışıyordu. Bu eylem ile dikkatler bir yandan uluslararası alanda sürdürülen barış mücadelesine çekiliyor ve bu mücadele ile dayanışma içinde olduğunu vurguluyor, öte yandan da Ege'de ve Kıbrıs için sürdürülen savaş kıskırtıcılığının karşısına dilediğini çıkarıyordu.

Öte yandan gene ülkemizde yakın geçmişte bir Barış Derneği kurulmuş bulunuyor. Barış mücadelesinin bütün dünyada en geniş barış güçlerini temsil eden barış komiteleri aracılığı ile yürütüldüğünü göz önünde tutularak, bu amacı gerçekleştirme yolunda oluşturulacak bir dernek olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir. Ne var ki bazı olumsuz unsurların ve bu unsurların olumlu sayılabilecek bazı davranışlarının varlığına karşın, kanımızca, bu dernek bu güne kadar tüm barışçı güçleri kapsayacak türden bir barış mücadelesini amaçlayamamış bulunmaktadırlar. Tersine bu güne kadar düzenlenen "bu dünya barış günü" toplantıları, bu mücadelenin kitleleşme ve tüm barışçı güçleri kapsaymayı amaçlayan boyutlarda ele alınmak istenmediğini göstermiştir. Dar grupçu ve dayatmacı hesaplar ile yetleştirilmek isteneni imaj ulusal düzeyde "bir davanın" savunucularından var olduğu; uluslararası düzeyde ise, sınıf mücadelesinde "enternasyonal" görünümüdür. Bu amaçla yapılan geceler, nemel olarak barış mücadelesini yaygınlaştırmayı değil, dar hesapların somucunda bu uluslararası günü hatırlayan, birer